

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Ötszázötven példát sor egyeztet 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Összesen példát sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Szombat, december 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vita Aufferberg hadügyminiszter expozéjáról.
- Aradmegye tisztviselőinek mozgalma.
- Kié lesz az aradi vízvezeték?
- Karácsonyi csomagok kalandja.
- Százezres pör a Sigray grófok ellen.
- A vágóhidl léghűtő.
- A lengyel menyecske.
- Az angol király eredménytelen protekciója.
- A rajongó Bozváry-leány.
- Nem illet a nagyváradi Közgazdasági Bank.
- Százezer korona az aradi román leányiskolának.
- A meztelen táncosnő Aradon.

A közös-ügyes parlament.

Arad, december 29.

A magyar ellenzéki pártok küldöttjei azzal az elhatározással utaztak az osztrák fővárosba, hogy a delegációs üléseken megtagadják a közös kormánytól az indemnitást. Azzal okolják meg ezt az állásfoglalást, hogy: a képviselőház már adott indemnitást a kormánynak és ezzel törvényesen megadta a felhatalmazást a közös kormánynak is, nem szükséges, hogy a delegáció is indemnitást adjon, mert a delegáció csak egyik bizottsága az országgyűlésnek és ennek a bizottságnak nincs joga arra, hogy indemnitást adjon.

Nagyon kis értékű észrevételek ezek, mert hiszen nem is azt jelentik, hogy a közös kiadásokat folyósítani nem engedik, erről szó sincs, csak teoretikus közjogi értelmezés az egész, mely azonban már idejét multá, eső után köpönyeg, mert épen a koalíciós kormány, épen a „nemzeti

kormány“ adott legutóbb indemnitást a delegációban a közös kormánynak, s ha most Khuen-Héderváry Károly gróf elfogadná az ő legnagyobb közjogi elméletüket és azt mondaná, hogy: a delegációnak nincs joga indemnitást adni, — könnyen azt felelhetnék neki, hogy: uramfia, te nem érted ezt az ügyet, hiszen Justh Gyulák közjogi ellenzéki alapon állottak mindig, mégis megadták ezt a jogot a delegációknak.

A bécsi tanácskozásoknak természetesen nem az ellenzéki küldöttek közjogi fejtegetése a legérdekesebb része, hanem az Aehrenthal gróf expozéja.

Ezt a külügyminiszteri nagybeszédet rendkívül érdekes események előzték meg. A vezérkari főnök távozása, mely mint ismeretes, egy háború-párt és egy béke-párt küzdelmeiről rántotta le a leplet, — Olaszország érdekes helyzete a hármasszövetségben és a tripoliszi kaland, mind megannyi rendkívüli eseménye a külpolitikai helyzetnek, melyekhez messzire terjedő kombinációkat fűznek azok, akik a diplomácia rejtett ösvényein szeretnek buvárkodni. De megelőzte ezt a beszámolást még az a körülmény is, hogy sem a király, sem a trónörökös nem voltak jelen a közös ülés ünnepélyes megnyitásánál, amiről azt a magyarizációt adják, hogy a trónörökös nem akar félreértésekre okot adni, holott lehet, hogy épen a távolmaradása okozhat félreértést.

Erdekes továbbá, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf tegnap volt őfelségénél kihallgatáson. Egyrészt azért jelentkezett a miniszterelnök erre az audienciára, hogy az ünnepek alkalmából a magyar kormány nevében köszöntse őfelségét, másrészt, hogy jelentést tegyen neki a magyar parlamenti helyzetről, melyben az alkotmányos többség és az összes alkotmányos tényezők, — évek óta küzdenek a parlamenti kisebbség zsarnokságával.

Azok, akik uton-utfélen azt a gondolatot feszegetik, hogy a magyar alkotmány csak papiroson van meg, álkormány, mert nem érvényesülhet benne a nemzet akarata — és azok, akik örökösen azt hirdetik, hogy a nemzeti akaratnak a királyi akarat áll utjában, — most már évek óta sem a nemzeti akaratot, sem a királyi akaratot, sem a nemzet és a király együttes akaratát érvényesülni nem engedik, hanem azt nevezik alkotmányos akaratnak, ami az ő saját akaratuk, aminek parlamenti többséget szerezni nem tudnak s ami ellen eddig már Magyarország összes törvényhatóságai demonstráltak.

Ez a mi parlamenti helyzetünk kétségtelenül szintén befolyásolja azokat a külpolitikai eseményeket, melyekről a közös külügyminiszter a delegációknak beszámolt, mert hiszen nyílt titok, hogy volt egy háborúkövetelő párt, melylyel a magyar parlamenti ellenzék, — bizonyos, — eddig

Mese a kék madárról.

Irta: Szecső Vilmos.

Régen, nagyon régen, van már talán bármennyiszáz esztendeje is, élt híres Genova városában egy részeges hegedűcsináló, valami Giakomo Cerrini nevezetű. Volt egy kis fia, Franceszkónak hívták, szőke, sápadt és ábrándos szemű gyerek, aki hasonlatos volt finom és törékeny alkatu anyjához, aki már régen elhalt, akinek igen jó és igen érzékeny lelke és igen rossz tüdeje volt s akit a szegény Franceszko nem is ismert. Az öreg Giakomo Cerrini nappal a hegedűket csinálta, ha ugyan részeg nem volt, éjjel meg dorbézolt. A hegedűi igen jók voltak, de az öreg mégse gyarapodott, mert minden keresete elszórt borra meg kártyára. Néha, fejfájós, rideg és józan reggeleken ölbe kapta a fiát és keserű könyvek közt csókolgatta. Egyébként nem sokat törődött vele, csak épen, hogy megtaníttassa hegedűlni. A gyerek szerette is a hegedűt. Már egészen kicsi korában is érdeklődve forgatta az apja boltjában a hosszunyaku, karcu hangszereket és kémielve nézett be hasadékokon, vajon mely rejtelem lakozik a titokzatos szerszámban? Itt nőtt föl a néma hegedűk közt, a boltives, félhomályos és alacsony boltocskában. Gyermekujjal meg-megpengette a merev hurokat és figyelt a ki-kipattanó hangokra. Mikor aztán az álla alá nyomták a he-

gedűt és kezébe adták a vonót, megvidámodott egyszerre a szomorú kis bolt. Gyorsan tanult. És most már nem is volt olyan szomorú az egyedüllét. S míg apja a koresmában verte az asztalt, addig a kis Franceszko finomkodó, bánatos, régi melódiákat csalt ki a hurból. Lehunyt szemmel játszott a kis Franceszko és az anyjára gondolt, akit sohase látott.

Igy telt az idő.

De történt, hogy az öreg Giakomó egy esős, szeles éjszakán hirtelen lefordult a koresmában a székéről és nem kelt föl többet. Így maradt egyedül Franceszko tizenéves korában. Hogy megélhessen, eljárt hegedűlni, hol a színházi zenekarban, hol más mulatóhelyen játszott. Így éldegélt valahogy szegényesen.

Szomorú és vézna gyerek volt s busan bandukolt hegedűjével a hónapok alatt Genova utcáin. Leperegtek a hónapok s az évek az idő rokkáján s a magányos Franceszkónak szívébe lassan-lassan bizonytalan és emésztő vágyódás, alaktalan, tétovázó és sóvárgó nyugtalanság költözött. Tán most nézett szét először tudatosan a világon, melyre született és csillogó szemmel látta meg, hogy mily gyönyörű ez a világ és ekkor fordult meg először remegő szívvel a nők után. De senki sem vette észre a sápadt hegedűst. Tizenhét éves lett akkor.

És egy éjszaka, mikor kilépett a színház

kapuján, hirtelen megcsapta arcát a tavasz. Valóban oly hirtelen jött. Még délután nyers és éles szél remegtette meg és most egyszerre megfordult a világ: édes és illatos fuvalom csókolgatta a Franceszko arcát. De mi volt ez? Hiszen több tavaszt ért meg már a kis hegedűs, de ilyen tavaszt, mint ez a mostani, ez a hirtelen jött, ez a bűbajos és álmokat keltő, ilyen tavaszt még soha. Ittasan bandukolt haza, a szívében hangtalan és tündéri dalok reszkettek.

Ötthon kitérte a kék tollat a langy fuvalomnak, aztán leült és figyelt ki az éjszakába, a melyben rejtelmes hangok susogtak. Egyszerre — ő, mi ez? — belibbent valami a nyitott ablakon, egy kecses szárnyuhintás és im, egy madár szállt le a szekrény peremére.

De még soha Franceszko ilyen csodálatos, ilyen gyönyörű madarat nem látott. Bársonyosan csillogó, kék tollazat fődte a karcu testét, de oly különös kékszínű toll, ilyen kék színt még nem látott. Olyan vidám és meleg, olyan szívet emelő szín volt ez, tiszta, bizó és forró emelkedés járta át láttára az ember lelkét. A mellett szebben és melegebben csillogott, mint a drágakő és mintha a madár szárnyain valami idegen, titokzatos és izgalmas lehellet reszketett volna, messzi álmországok friss, ózonoz, izgató bűbája.

Franceszko hirtelen fölkelte és betette az ablakot, hogy a madár el ne szállhasson. De a

még nem tisztázott értelmű — politikai összeköttetést tartott fenn.

A helyzet megismeréséhez tartozik végül a bosnyák közvéleménynek két irányu megnyilatkozása is. Az egyik, hogy a most építendő bosnyák vasutak építési költségeit az ottani tényezők viselni nem hajlandók, mert szerintük ezek a vasutak csakis stratégiai vonalak lesznek, méltányos tehát, hogy ezen vonalak költségei a közös költségvetésben találjanak elhelyezést. A másik: hogy Bosznia és Hercegovina is ujoncmegajánlási jogot követel azon a címen, hogy a közös hadsereg fentartásához ő is hozzájárul. A vasut költségeit esetleg beilleszthetik a közös kiadások közé, de az teljesen lehetetlen, hogy ujoncmegajánlási joga legyen az annak-tált tartományoknak, holott ilyen jogot még Horvátország sem igényelt soha.

VITA

Auffenberg hadügyminiszter expozéjáról.

— A magyar delegáció ülése. —

Távirati tudósítás.

Bécs, december 29.

A magyar delegáció teljes ülése ma délután tíz órakor kezdte meg a vitát az egyesült négyes albizottság jelentéséről, mely a közös költségvetési provizórium elfogadását javasolja. Az egész vitából élesen kiemelt a hadügyminiszter tegnapi fejtegetéseivel való elégedetlenség, aki az egyetlen szögből néző katonai elfogultságával követelt mindent a hadsereg részére. Különösen Apponyi Albert gróf szállt szembe nagy határozottsággal a hadügyminiszterrel a ama kijelentéseit, amelyekben élesen tiltakozott a hadügyminiszternek a hadsereg állapotát sötétben festő, hangulatsínáló nyilatkozatai ellen, a munkapárti delegátusok is tüntető tetszéssel fogadták.

Apponyi kritikája.

Pap Géza előadó felszólalása után

Apponyi Albert gróf kifogásolja, hogy a delegációtól négy hónapos indemnitást kérnek, holott az országgyűlés csak egy hónapos in-

demnitást szavazott meg. A külügyminiszternek a külső politikát illető fejtegetéseit elejétől végig osztja, de mindenképen helyteleníti, hogy alkotmányjogi szempontból ide nem való módon hangulatot akart csinálni a véderőreformnak. Még élesebben kell kifogásolnia a hadügyminiszter kijelentéseit, aki a legfeketébben festette a hadsereg állapotát; az ellen meg egyenesen tiltakozik, hogy a Szerbiával való bonyodalomról a hadügyminiszter úgy beszéljen, mint amelybe a monarchia teljesen fölkeszűletlenül ugrott bele. Mindez csupán hangulatsínálás a létszámmelés érdekében s a hadügyminiszter nem akarja megérteni, hogy a véderőjavaslat elfogadásának Magyarországon nem az az akadálya, mintha a védelem szükségének tudata a magyar közvéleményt és a pártokat át nem hatná, hanem csupán a nemzeti kívánságok megtagadása és a megterhelésnek erőnkkel összhangban nem álló óriás aránya akadályozza a megszavazást. Legyen meggyőződve a hadügyminiszter, hogy ennek a háttérnek festésével igen rossz szolgálatot tett a véderőreformnak. (Általános helyeslés.)

Burián báró Apponyinak az indemnitás tartamára vonatkozó fejtegetéseire megjegyzi, hogy a négy hónapos indemnitással nem lépnek túl a törvényes határon, mert fontartják az országgyűlés megszavazási jogát.

Miklós Odón határozati javaslatot nyújt be, melyben a hármasszövetségi politikát teljes mértékben helyesli s a külügyminiszternek bizalmat szavaz.

Holló Lajos azt fejtegeti, hogy a delegáció nem illetékes az indemnitás megszavazására.

A véderőreform megnehezítése.

Heltai Ferenc kifogásolja, hogy a hadügyminiszter nem adott kielégítő feleletet arra a megismételt kérdésre, hogy állja-e elődeinek megállapodásait. A hadügyminiszter úgy látszik nincs teljesen tisztában állásának alkotmányjogi követeléseivel. Azzal a fölfogással, amely a miniszter tegnapi beszédében is megnyilatkozott, ilyen felelősségteljes állást elfoglalni nem lehet. Kéri a hadügyminisztert, hogy ne nehezítse meg a véderőjavaslatnak a magyar képviselőházban való elfogadását.

Ezután Bakonyi Sámuel szólalt föl és hosszasan fejtegette a hadsereg nézve fennálló nemzeti követelmények jogosultságát. Amikor a hadügyminiszter arról értesült, hogy az általa felállított előfeltételek teljesítése után a magyar ellenzék nem fog akadályokat gördíteni a véderőreform megvalósítása elé, akkor a legsürgősebb feladat az volna, hogy minden befolyását érvényesítse abban az irányban, hogy végre szűnjön meg az a katonai politika, amely az ellenzék tarthatatlannak hirdet.

Apponyi Albert személyes kérdésben szólalt ezután fel és azt mondta Heltay Ferencnek, hogy ne utarjen ellenzékibb lenni önöknek.

Láng Lajos báró előnk ezután az ülés folytatását delután négy órára halasztotta.

A miniszterelnök a külügyi politikáról.

A délutáni ülés folyamán Kruen Héderváry miniszterelnök hosszabb beszédben válaszolt a vita folyamán elhangzott beszédre. Mindenekelőtt kijelenti, hogy Apponyi téved, mert a magyar provizórium és a közös költségvetési provizórium között van különbség és így magyarázható, hogy míg a magyar költségvetési provizórium egy hónapra szól, a közös kormány négy hónapi indemnitást kér. Teljesen helyesli Apponyi Albert grófnak a külügyi politikáról vallott nézetét, amely annál nagyobb örömmel tölti el, minthogy nézet szerint Magyarország lakosságának többsége ugyanezen véleményen van. A hadügyminiszter beszédében épúgy, mint a külügyminiszter csak annak a kívánságának adott kifejezést, hogy a hadsereg reformjait mielőbb életbe kell léptetni és ehhez joga volt. A hadügyminiszter, aki először jelent meg a delegáció előtt, meg akarta ragadni az alkalmat álláspontjának részletezésére és ezt mindenki természetesen is tartja. Bakonyi beszédében felhozottakat visszautasítja és kijelentette, hogy a megállapított költségeket nem fogják túllépni, habár természetesen, hogy esetleg a keresztülvétel után kisebb nagyobb előre nem látott költségek fel fognak merülni. Foglalkozik az altisztai kérdéssel, majd áttér a hármasszövetség kérdéseire, amelyre kijelenti, hogy mi becsületesen betartjuk a hármasszövetséget abban a reményben, hogy szövetségeseink ugyanazt teszik. Nagyon természetesen, hogy e tekintetben minden körülményt figyelembe veszünk és vigyázunk arra, hogy szövetségeseink is betartsanak. — Ami a választójog és a hadügyi reformok közti jukturát illeti ismételheti, hogy ilyen nem ismer, azonban ha az elleozéknek a választói reform annyira szívén fessük, úgy ne akadályozza meg a hadügyi reformokat, mert ezek után a választói reform fog nem sokára következni. Kéri a javaslat elfogadását.

Auffenberg nyilatkozata.

Több kisebb felszólalás után Gáuzl altábornagy osztályfőnök a hadügyminiszter nevében a következő nyilatkozatot olvasta föl:

— Teljesen fenntartom tegnap tett nyilatkozataimat. Természetesen, hogy összes esetelem indítványaimnál szigorúan az alkotmányhoz fogok ragaszkodni és szolidárisan fogok eljárni a kormányokkal és közös miniszteriarsákkal. Azok a hírlapi nyilatkozatok, melyek e tekintetben mást tartalmaznak, nem fedik az én véleményemet.

kék madár oly nyugodtan ült a szekrény peremén, mintha nem is gondolt volna a menekülésre. Sőt vidám és barátságos szemmel nézett az ámuló zenészre. Később pedig leszállt Franceszko elé az asztalra, kitértette csőbrét és dalolni kezdett. Még soha ily bűbájos, ily tündérian zsongó, bongó hangokat nem hallott a kis hegedűs. Tollat vett elő és belemártotta a tintába, hogy majd lekótázza. De nem sikerült a dolog sehogyse. Egészen más volt az, ami a papirosra került, egészen más, mint amit a madár dalolt. A hangok édes és misztikus varázsa a levegőben maradt. Franceszko csüggedten tette le a tollat és lefeküdt. Reggel, fölészmélve, még hunyt szemmel arra gondolt, hogy álmódta az egészet. De fölvetvén pilláit, megdobbant a szíve. A madár ott ült ismét a szekrény peremén. A szárnyából kihullott egy toll, ott csillogott az asztalon. Hát a tollat Franceszko a süvege mellé tűzte és elment hazulról, gondosan bezárva ajtaját. A kék toll ott ragyogott a hegedűs süvege mellett, rejtelmesen, vonzóan, csodamódon és Franceszko meglepetten vette észre, hogy minden asszony szemé feléje fordul. A toll, a kék toll. A hegedűs aztán egy szép leányzónak ajándékozta a tollat egy édes és fűszeres csókjáért.

Este vidáman ment haza. A madár már szárnyrepedve várta. Ismét odaszállt a fülelébe az asztalra és még szebben dalolt, mint tegnap este. Franceszko gondolt egyet. Kitépelt egy tollat a madár szárnyából, — a madár

türte — megfarsagta a tollat, tintába mártotta — és ó csoda — a titokzatos madár énekét sikerült lekótáznia.

Boldogan tért pihenőre. Reggel — megvan-e még a madár? Ó, megvan! — ismét kitépelt egy tollat a madár szárnyából, a süvege mellé tűzte és elvitte a lekótázott dalt a női kereskedőhöz. Ez el volt ragadtatva a gyönyörű daltól és egy csomó aranyat nyomott a Franceszko markába. Franceszko ittasan ment ki az utcára és ismét elajándékozta a süvege mellé tűzött tollat egy ölelésért.

Ezentul boldog élete volt Franceszkonak. Sok sok tollat tépelt ugyan ki a kék madár szárnyából, de ez nem volt baj: a csodálatos tollak mindig újra kinőttek. Így teltek az évek mámorban, dalban, sugaras boldogságban...

De egy reggel azt vette észre Franceszko, hogy mintha kopnók a csodálatos madár. Már nem oly harmatos, nem oly fonyos a tollazata, a süveg mellé tűzött toll sem tette már meg mindig a hatását s a nótakereskedő is szűkebben mérte az aranyát. Am azért csak ment még valahogy a dolog és Franceszko még mindig csodálatosnak, szépnek, mámorítósnak látta ezt a világot.

Egy kődés, színtelen reggelen azonban — Franceszko fásott a paplana alatt — meglepetve látta, hogy a madár megszürkült egészen. A szíve szívszorult a fájdalomtól és

ijedtségől. Neki magának sem tetszett már a dal, amit a madár az este dalolt, de mégis papirosra vetette. Tollat is tűzött a süvege mellé. A nótakereskedő azonban kidobta Franceszko-t a hitvány és üres fércemennyel, a minnek a dalt nevezte s a süveg mellé tűzött toll sem használt semmit: a mély és tükös leány szem pillantása körömbösen siklott el Franceszko fölött.

A hegedűs összetörve, bánatos dühvel tért lakására, — mily ellenségesen, mily unottan néstek rá a házat, melyek azelőtt úgy hajogtak ki a hepehupás kövezetre, mintha valamely édes és vidám álom szövögetnének! Ott hon dühösen ment neki Franceszko a szürke madárnak. De a madár — most látna csak, mily kopott, tépott, faszó, siralmas jószág lett belőle — mindig kitért a keze elől és siralmas csipogással igyekezett menekülni. Franceszko mind dühösebb lett, valamely vad és konok harag fúlasztotta, valamely szörnyű gyűlölet dobogtatta szívét a szegény madár ellen, nona annyit köszöhatott neki, vagy éppen tán ezért. Fölkapott egy vastag könyvet és a madárhoz várta. És a szegény madár holtan hullt le a padlóra.

Most végtelenül megbánta Franceszko a gyilkos eszelekedetét. Mert bána, — ki tudja? — még ki is nőttek volna tán újra azok a bűbájos, kék tollak. A szek támlájára dült Franceszko és úgy airt egész éjszakán át, siratva a kék madarat, siratva magamagát.

A delegáció ezután elfogadta a költségvetést és két ellenzéki delegátus kivételével bizalmat szavazott Aschrenthal külügyminiszter politikájának.

Kié lesz az aradi vízvezeték?

— Az aradi törvényszék tárgyalása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29

Arad város jövő gazdasági fejlődésére messze kiható per tárgyalását kezdte meg ma reggel a polgári törvényszék. Ma kezdődött meg ugyanis Arad városának a vízmű-társasággal szemben folyamatba tett perének tárgyalása, amely még 1907-ben indult meg, az angol vízmű-társaság kezdeményezésére.

Mint ismeretes, Arad városa elhatározta, hogy az angol társaság kezében levő vízvezetékét megváltja és házi kezelésben folytatja az üzemet. Amikor a város kizárólagossági jogot adott a vízmű-társaságnak, a szerződésben kikötötte, hogy már tíz esztendő múlva joga van a vízvezeték megváltásához egy bizonyos összeg ellenében. A város 1907-ben úgy határozott, hogy miután az első tíz esztendő már eltelt, csakugyan megváltja a vízvezetékét. A megváltás összegét megállapító bizottság kimondta, hogy 1.238.000 korona összeget köteles a város fizetni. Az angol társaság ezt az összeget keveselte és pert indított a város ellen, amelyben azt kívánta, hogy a vízvezeték továbbra is az ő birtokában maradjon. A társaság feltevése a bíróságot a vízvezeték alá helyezte és tárgyonokul a város gépüzem igazgatóját nevezte ki, úgy, hogy most tulajdonképpen a vízvezeték a város kezelésében van.

Az 1907-ben megindult perben eddig csak iratváltások történtek és négy esztendő kellett ahhoz, hogy végre az ítéletig megérjen az ügy. Ma délelőtt 10 órakor kezdődött meg a tárgyalás Fábián Lajos törvényszéki elnök vezetésével. A tanácsban helyet foglaltak még Mézáros Dániel előadó bíró és Popa György dr. törvényszéki bíró. A per iratai 1800 gépirásos oldalra terjednek. A mai nap ezeknek az iratoknak ismertetésével telt el és egész este hét óráig csak az előadó bíró referációjával tellett.

Ugy találta ott reggel a szolgálóleány és meglepetve kérdezte gazdájától, hogy miért zokog vajon ily keservesen?

— Hogyne zokognék! — felelt Franceszkó — mikor megöltém a madarat!

— Micsoda madarat? — kérdezte a leány ámulva.

— Hát a kék madarat. Nem látod, itt fekszik holtan a padlón?

De a leány semmiféle madarat nem látott. Megijedt és orvosért szaladt.

Az orvos előtt is a kék madarat siratta Franceszkó. Az orvos vállatvágva fogta a szolgálót, de ez megesküdött rá, hogy ő ugyan tíz esztendeje szolgál már a háznál, de leten őt úgy segélje, ő itt még soha semmiféle madarat nem látott.

Az orvos megcsóválta a fejét és kórházba vitette Franceszkót. De innen, mivel senkinek sem vétett, hamarosan elbocsátották.

Ezután hegedűjével a hóna alatt korezmáról korezmára járt Franceszkó. Így tengette életét. Ha valamelyik korezmázónak jó kedve támadt, elmeréseltette a hegedűssel a kék madár történetét.

Franceszkó ilyenkor könyes szemmel mondta el a titokzatos kék madár százszor elsírt históriáját. A vendégek nagyokat nevettek rajta, végzetül pedig megajándékozták a megvénhedt hegedűst egy ites borral...

az idő. A tárgyalást holnap folytatják, de nem lehetetlen, hogy este meghozza a bíróság határozatát. Hogy holnap ítéletet is mond-e a törvényszék, az ma még nem tudható, ugyanis a peres felek mindegyike bizonyítékokat szolgáltatott a bíróságnak és kérték a bizonyítékoknak felhasználását és a bejelentett tanúk kihallgatását. Nem lehetetlen tehát, hogy a bíróság, ha szükségesnek találja, elrendeli a bizonyítást és csak annak lefolytatása után hoz ítéletet a rendkívül komplikált kérdésben.

Aradmegye tisztviselőinek mozgalma.

— A mai nagygyűlés. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Aradmegyei tisztviselői kara nagy érdeklődés mellett tartotta meg ma délelőtt a tisztviselői státuszrendezés ügyében összehívott értekezletét. Az értekezleten a központi tisztviselők teljes számmal, a járási főszolgabírók és szolgabírók pedig a hivatalos elfoglaltságuk által akadályozottak kivételével részt vettek. Az értekezlet, amelyen Dálnoki-Nagy Lajos alispán elnököt, egyhangú helyesléssel vette tudomásul és fogadta el Schill József főjegyző gondosan megszerkesztett memorandumát.

Az értekezlet összehívásának okát és célját Schill József főjegyző ismerlette röviden és elfogadásra ajánlotta a feliratot. Rámutatott arra, hogy

Aradmegyei tisztviselői kara csak a vármegyei tisztviselők országos egyesületének hivatalos közlönyéből, a „Vármegye”-ből szerzett tudomást arról a javaslatról, amelyet az egyesület választmányja 1911. évi december hó 11-én megtartott üléséből terjesztett a belügyi kormány elé, mint a vármegyei tisztviselők egyesületének státuszrendezési javaslatát. Miután ezt a javaslatot előzetes hozzászólás végett meg nem küldték a miután arra sem adtak módot és alkalmat, hogy ezen az összeség nevében benyújtott tervezethez az egyesületi közgyűlésen hozzászólhassanak, szükséges, hogy a tisztviselők most utólag szólaljanak fel a javaslattal szemben.

Mindenekelőtt kifogásolják, hogy a státuszrendezési javaslatot az egyesületi közgyűlés elkerülésével tárgyalták és hogy a választmányi javaslatot mégis akként terjesztették a belügyminisztérium elé, mintha az a vármegyei tisztviselők összeségének kívánalmait tartalmazná. Az előterjesztett státuszrendezési javaslatot, amely egyébként is lényeges sérelmeket foglal magában, nem tekinthetik a vármegyei tisztviselők országos egyesülete javaslatának és tiltakoznak az ellen, hogy a javaslattal ilyen színezetű az annak megfelelő erkölcsi súly adassék.

Ami a dolog lényegét illeti, a státuszrendezés tervezett módja ellen szintén állást foglalunk, — mondja az aradmegyei tisztviselők memoranduma — mivel abban nem látjuk lefolytatandó és megvalósítva azon a hagyományon, a jogszerűsége és törvényen alapuló elveket, amelyeknek ezen kérdésben feltétlenül érvényesülniök kell s mert a javaslat nem mindenkinek mér egyenlő mértékkel. Aradmegyei tisztviselői karnak az a nézete, hogy a vármegyei tisztviselők státuszrendezése célszerűen és igazságosan csak az országos státusz keretében foganatosítható s hogy a rendezésnek ez a módja a törvényhatóságok autonómiájával s illetve az autonómia ama terjedelmével, amint az ma fennáll, összhangzásba hozható. Amennyiben az országos státusz általunk nem ismert okokból és aggodalmakból keresztül vihető nem volna s ha netalán az egyesület választmányja által előterjesztett az országos és helyi státusz, továbbá az automatikus és a kinevezési s választási előléptetésből összekombinált státuszrendezési tervezet fogadtatnék el a szabályozás alapjául: megkívánjuk, hogy a tervezetből mindazon részek, amelyek sem az 1904. évi X. t.-c. 15. § ával, sem a rendezésnél soha szem elől nem teveszthető etikai alapgondolattal — az egyenlő igazságos elbánás elvével — és a szolgálati viszony érdekével összhangban nin-

csenek, kihagyassanak s illetve megfelelően helyesbítsenek.

Nevezetesen mindennek előtt kifogásoljuk a tervezeten végrehuzódó vezérével, amely tisztviselő és tisztviselő között különbséget téve egyes állásoknál a szolgálati pótlékos rendszert, másoknál viszont az osztályozási rendszert alkalmazza. Kifogásolnunk kell a szolgálati pótlékos és osztályozási rendszerből kombinált státuszrendezést azért is, mivel nem egyforma mértékkel mér, a szolgálati, függelmi viszonyok hátrányos és egyes tisztviselőket az általuk elfoglalt állások tekintélye szempontjából és anyagilag egyaránt megkárosít. Nem tudjuk megérteni miért kell az alispánt, főjegyzőt, árvaszéki elnököt, főügyészt, főorvost, első aljegyzőt, levéltárnokot és tiszti ügyészt pótlékkal rendezni, amikor a többi tisztviselő a kellő rangosztályba soroztatik? A rangosztályba való bejutás iránti törekvés nem hiúsági kérdés, hanem jog, amelyből egyéb jogok folynak. Hiszen ha a javaslat a tervezett formában elfogadtatnék, akkor az előbb felsorolt tisztviselők elesnének attól, hogy az őket megillető rangosztály napidíj fokozatában, lakpénzében és lakbér nyugdíjában részesíttessenek. Akkor egyes hivatali előjáróktól megvonatik annak lehetősége, hogy azon rangosztályba kerüljenek, ahová a szolgálati viszonyban aljuk rendelt tisztviselők 15 év múlva bejuthatnak. A pótlékos rendezés az illető tisztviselőt nemcsak a tényleges szolgálat alatt károsítja meg tekintélyben és javadalomban, hanem nyugdíjas állapotban is kíséri, sőt még özvegyét is sújtja.

A memorandum ezután rámutat arra, hogy milyen sérelem érne az alispánt, aki az őt jogosan tekintélyénél, munkakörénél fogva megillető V. fizetési osztályba soha se juthatna be a tervezet szerint, a főjegyzőt, árvaszéki elnököt, aki nem érhetné el az alája rendelt főszolgabíróknak, tünokoknek 15 évi szolgálat után megnyitott VI fizetési osztályt csak pótlékos formában. A tiszti főügyész, a főorvos, I. osztályú aljegyző, levéltáros és árvaszéki ügyész hasonló méltatlanságnak volna kitéve.

Aradmegyei tisztviselői karnak a kívánalmait ezután az alábbi három pontban összegezi a memorandum.

1. A státuszrendezés kérdésében a vármegyei tisztviselők országos egyesületének közgyűlése egybehívassék és ezen ügyben határozat hozassék, mivel a választmány által a belügyminiszter elé terjesztett javaslatot nem tekinthetik a vármegyei tisztviselők országos egyesülete javaslatának.

2. A státuszrendezés az országos státusz létesítése útján foganatosíttassék. Amennyiben pedig ez lehetséges nem volna és a státuszrendezés alapjául a vármegyei tisztviselők országos egyesülete választmányának 1911. évi december hó 11-én tartott üléséből előterjesztett javaslat fogadtatnék el, kéri, hogy fent előadott kifogásai figyelembe véssenek és a rendezés a szolgálati pótlékos rendszer elejtése mellett kizárólag az osztályba sorozási rendszer alapján eszközöltessék.

3. Amennyiben a rendezés sem országos, sem helyi vármegyei státussal megoldható nem volna, az 1904. évi X. t. c. módosításával kéri a státuszrendezést és pedig akként, hogy az egyes állásoknak a magasabb fizetési osztály is megnyitassék és a törvényhatóságoknak s illetve kinevezési joggal felruházott főispánoknak a jog megadassék és egyuttal kötelességükké téessék, hogy az érdemes tisztviselőt bizonyos szolgálati idő elteltével előléptessék. Ez a rendszer minden vármegyében egyformán alkalmazható, nem teremt országos státust, nem sérti az autonómiát, nem automatikus és mégis mindenkinek egyenlő mértékkel mér s azonfelül kiegyengeti azokat a méltánytalanságokat, amelyek a választási rendszer mellett előfordulnak.

Az élénken megéljenzett memorandumhoz Dálnoki-Nagy Lajos alispán szólt hozzá és aggodalmát fejezte ki, hogy tanácsos-e támadni az országos egyesület igazgató-választmányát, amelyhez ezt a memorandumot is felterjesztik.

Keresztes Gyula dr. vármegyei tiszti főügyész helyeslésének adott kifejezést, mert a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének választmányának önkényes eljárásával reá-

szolgál a rosszalásra. Együttal indítványozta, hogy a memorandumot nyomassák ki és minden megye tisztikarának küldjék meg: Schill József főjegyzőnek pedig a memorandum készítéséért szavazzanak köszönetet.

Az értekezlet egyhangulag hozzájárult ehhez, valamint Boros Iván tb. főjegyzőnek azon indítványához, hogy a mozgalom vezetését elvállaló alispánnak mondjanak köszönetet.

A memorandumot a tisztikar nevében és megbízásából Dálnoki-Nagy Lajos alispán megküldi valamennyi vármegye tisztikarának hasonló szellemű állásfoglalás végett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Bauer-Bajor Endre szabadláb. Budapest-ről jelentik: A pesti magyar kereskedelmi bank kárára elkövetett nagy váltócsalás ügyében tudvalevőleg letartóztatták a megszökött Bauer Lajos testvérét, Bauer-Bajor Endre siklósi szállodást is. Bauer védője, Blauner Mór dr. kérelmére Szlavek vizsgálóbíró azonban ötezer korona óvadék ellenében, a szállodás szabadlábahelyezését rendelte el. Ezt a végzést azonban a vádtanács megváltoztatta s így Bajor Endre továbbra is vizsgálati fogságban maradt. Az ügy felkerült a táblára, amely ma foglalkozott zárt ülésben az ügygyel. Rövid tanácskozás után a bíróság helyt adott a védő felfolyamodásának és szabadlábba helyezte Bauer-Bajor Endrét, aki délután két óraker már el is hagyta a fogházat.

§ Izgatási pör egy aradi könyv miatt. Annak idején nagy feltűnést keltett különösen jogász-körökben, hogy a nagyvárad esküdtbíróóság egy nemzetiségi izgatási perben megszüntette az eljárást elévülés címén, mert megállapította, hogy az ügyben hat hónapon át nem történt bírói intézkedés. A sajtóper Russu-Sirianu Jánosnak, az elhunyt aradi román agitátornak *Jobagia* című több száz oldalas műve miatt folyt. Az ügyben vádlotként — miután a könyv szerzője meghalt. — Lázár Kornél görög-keleti lelkész, az aradi görög-keleti egyházmegyei nyomdávállalat bejelentett felelős igazgatója szerepel. A főtárgyalást az ügyben a tavasszal tartották meg a nagyvárad esküdtbíróóság előtt Korn Lajos elnöklése mellett. A vádlott védője a tárgyaláson indítványt tett, hogy a bíróság szüntesse meg az ügyet elévülés címén, mert hat hónapi időn belül az ügyben a vádlott ellen semmiféle bírói intézkedés nem történt. A bíróság megállapította, hogy az ügyben hat hónapon belül egyéb tényleg nem történt, mint az, hogy a törvényszék elnöke rávezette az aktára, hogy az ügy a főtárgyalási elnökhöz a főtárgyalás kitűzése végett átítetik. Ezt az intézkedést pedig az esküdtbíróóság egyszerű ügykezelési s nem a vádlott ellen való intézkedésnek minősítván, az ügyet elévülés címén megszüntette. A határozat ellen a királyi ügyész semmiségi panaszt jelentett be. A Kuria az ügyész semmiségi panaszát alaposnak találta, az esküdtbíróóság határozatát megsemmisítette s új tárgyalás megtartását rendelte el. A Kuria ugyanis megállapította, hogy az ügynek főtárgyalás kitűzése végett a főtárgyalási elnökhöz való utalása a vádlott ellen irányuló bírói intézkedés, amely az elévülést megszakítja. A Kuria határozata most érkezett le a törvényszékhez s Korn Lajos, az esküdtbíróóság elnöke az új tárgyalást január hó 20 ikára tűzte ki.

§ A gyilkos szakácsné. Domokos László vizsgálóbíró ma befejezte Biricska Teréz, a gyilkos szakácsné ügyében a vizsgálatot s az ügy iratát a kir. ügyészséghez terjesztette át

indítványtétel végett. Az ügyészség valószínűleg még a jövő hónap első felében elkészíti vádiratát s így az ügy a februári esküdtbírói ciklus első fog kerülni.

A rajongó Bozváry-leány.

— Öngyilkosságot kísérelt meg a nagyvárad kabarában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, december 29.

Az utcáról az éjjeli kávéházak fojtott, füstös levegőjébe, mámorosan eltöltött szerelmi viszony után a fogházba, onnét a kabaré dász-káira került Bozváry Magda, egy esinosarcu, szőke leány, akinek nevét a szerelmese ellen elkövetett revolveres merénylet alkalmából tul-sokat emlegették. Nos, Magda kisasszony, aki jelenleg a nagyvárad Bonbonier-kabará népszerű tagja, mára megint meglepte a világot: egy kicsit meg akart halni. Egész éjszaka vig társaságban mulatott, huzta a cigány, düit a pezsgő és Bozváry Magda énekelt, táncolt jókedvében. Eyszerre — hajnal fele járt már az idő, — Magda besietett a mulató egyik mellékszobájába és se szó, se beszéd, mellbelötte magát. Mire berohantak hozzá a társaság tagjai, a vér már pirosra festette a finom csipkebluizt. Bozváry Magda eltorzult arccal végődött egy karosszékekben, eszméletlenül volt s állandóan ezt a nevet susogta:

— Péter! Péter! Érted tettem.

Azután megkérte egyik barátját, hogy értesítse az öngyilkosságról nővérét, Gedeon Mátyásné, aki Budán lakik. Bozváry Magda mindig revolvért hordott magával és tréfásan emlegette az ismerősei előtt:

— Ezzel a revolverrel én már elbántam valakivel, de ennek a fegyvernek még nagy szerepe lesz az én életemben, — vagy a halálomban.

Senki se vette komolyan a kijelentést, annál nagyobb volt a megdöbbenés, amikor eldőrdült a lövés abból a revolverből, amelylyel Bozváry Magda már megakart ölni valakit. A megsérült leányt beszállították a kórházba, ahol nyomban ápolás alá vették és megállapították, hogy sérülése nem veszélyes.

Egy nagyvárad újságíró beszélt a nagyvárad kórház inspekción orvosával, aki ezeket mondta:

— Bozváry Magda sérülése egészen jelentéktelen. A golyó a harmadik bordában megakadt és így csak könnyű sérülést okozott. A tüdő sértetlen maradt. Bozváry Magda különben teljesen eszméletlenül van, fájdalma nincs s azt mondja, hogy szerelmem miatt akart meghalni. Egy nagyvárad fiatalemberbe volt szerelmes...

Bozváry Magda mosolyogva mondta különben a kórházban:

— Bizony egy kicsit meguntam az életemet, azért követtem el ezt a bolondrágot. De most már nem lesz semmi baj.

A viharos életű énekesnő rajongói tehát megnyugodhatnak. Magda kisasszony két hét múlva már megint énekelhet a Fekete Sísbaó, ahol olyan hamar lánggra lobbant.

Az osztrák delegáció. Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció teljes ülése ma délelőtt tíz óraker kezdődött. Grabmayr előadó a provizóriumot elfogadásra ajánló beszédében a külügyi politika vezetésével való megelégedését hangoztatja. Korosec delegátus kijelenti, hogy a szlovének ösztintén óhajtják a hármas szövetség főtartását. Olaszország törekvéseiben azonban sok veszedelme lát s az olasz közvélemény hármas szövetségellenes magatartását helyteleníti. Délután az osztrák delegáció is elfogadta hat szavazat ellenében a kötségtétést. Bizalmi indítványt itt nem tettek.

Az angol király eredménytelen protekciója!

— Egy budapesti egyetemi tanszék betöltése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 29.

A budapesti egyetemen megint tanszéköt kell betölteni és megeshetik, hogy a katedráért folyó küzdelemben megint nem az igazi érdem, hanem a protekció dönt és majd az ül a katedrába, akinek legtehetősebb, legbefolyásosabb a támogatója. Ezuttal állítólag nem kisebb ember mozgatja jelöltje érdekében az illetékes körök hajlandóságát, mint V. György angol király.

A budapesti egyetemen az utóbbi időben az a gyakorlat kerekedett a tanszéköt betöltése körül, hogy az üres katedrákat egy ideig nem töltik be azért, hogy régi gazdájuk más szolgálati ágból ismét visszatérhesen az Alma Mater osarnokába. Ezt annál könnyebb szívvel megtetheti mindenki, mert ha más állásból ismét visszatér, már nem kaphat kevesebb fizetést, mint amennyit előző pozíciójában kapott. Ilyen céllal maradt betöltetlen Wlassics Gyula tanszéköt és utóbb Balogh Jenő államtitkár katedrája. De nemrégiben híret költöttek annak is, hogy Wlassics Gyula nem szándékozik visszatérni örökségébe.

A hír igaz volt és Wlassics katedrája körül megindult a versengés. A jogi karon három komoly jelölt nevet emlegettek. Angyal Pál pécsi jogakadémiai tanár, Oberschall Pál, a Kuria volt másodelnökének a fia és Vámbéry Rusztem a szerencsések.

Nemsokkal ezelőtt már dönteni is kellett, minő sorrendben ejtse meg a jogi kar a jelölést. Angyal Pál, Pécsett, katonaius jogakadémiai tanár és kedves embere Zichy Gyula pécsi püspöknek, tehát bírja Zichy János kultuszminiszter kegyét is. De Vámbéry Rusztem sem maradt támogató nélkül. Tudvalevően fia Vámbéry Arminnak, a nagynevű orientálistának, aki valaha szultánokkal barátkozott, sőt bizalmas ismerőse volt trónörökös korában V. György, a mostani angol király is. Ez a barátság mind maig nem virágzott el, V. György, amikor nemrégiben Indiába készült, hogy megkoronáztassa magát núséges brahminjai körében is, levelet írt Vámbéry Arminnak és meghívta, kísérje el őt indiai útjára. Vámbéry azt felelte: köszöni a királyi kegyet, de már kisse öreg az olyan hosszú utra.

Azonban — így mesélik az egyetemi körök titoktudói — megragadta az alkalmat és az angol uralkodó figyelmébe ajánlotta fiát Rusztemet, — akinek a fia tudvalevően különben is keresztfia az angol királynak, — és tudatta, hogy Rusztem szivesen vállalna katedrát a budapesti egyetemen. György király pedig bártnak is kitűnő, protektorának sem feledékeny, hát írt nyomban Aehrenthal külgügyminiszternek, aki viszont Budapesten tett lépéseket Vámbéry Rusztem érdekében.

Ilyen előzmények után került a sor az egyetem jogi karának döntésére. Az volt ennél a fontos, kit jelölnek első helyen, mert a gyakorlat szerint az is terjesztődik fel kinevezésre. A döntés megtörtént és a jelölést ebben a sorrendben ejtették meg: Angyal Pál, Oberschall Pál, Vámbéry Rusztem.

Ebből a sorrendből az látszik, hogy nálunk, legalább az egyetemen, nem sokat ér az angol király protekciója. Végre is az angol király csak protestáns, ami a mai klerikális kultuszminisztériumi állapotok mellett nem maradhat számításon kívül. Kinevezésre az első jelöltet terjesztik a király elé. Wlassics utóda tehát rövidesen Angyal Pál lesz, a pécsi jogakadémiai tanár, Zichy Gyula kedves embere.

Karácsonyi csomagok kalandjai.

— A budapesti posta forgalma. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 29.

A budapesti posta, szokás szerint, az idén is kiadta karácsonyi forgalmáról statisztikáját, amelynek érdekes adatai közül főleg kettő ragadta meg a figyelmünket. Az egyik, hogy a fővárosi postának soba oly óriási és rohamos forgalma nem volt még, mint az idén. A másik adat pedig azt mondja, hogy az elégtelen vagy helytelen címezéssel 1655 csomag érkezett, amiből 293 darabot, mivel romlandó holmi volt benne, elárverezték, 172 darabot pedig a cím kiderítése után tovább küldtek.

Ami a forgalom rohamos voltát illeti, annak okát az idén az időjárásban kell keresni. A romlandó holmit az enyhe időjárás miatt mindenki csak később adta föl, mint hidegebb télen szokta, éppen azért, hogy ne heverjen napokig, mert a melegebb időben hamarabb megromlik. A fővárosban a 70. számú postahivatal kezeli ezeket a csomagokat és ott az idén a főnökkel az élén az egész tisztviselői kar karácsony éjszakáján ott dolgozott a hivatalban másnap világos reggelig egyfolytában.

A munkát megnehezíti és elnyújtja a rossz címezés, aminek kiderítése nagy és érdekes feladat. Múnyban volt néhány ilyen címezést látni már a helyesbítéssel együtt s nem szólva arról, hogy e címek gyakran mosolygásra készítetnek, dicsőretekkel kell adózni a postának leleményes kitalálásukért. Példa erre az alábbi néhány ilyen elégtelen címezés.

Egy grófnőnek érkezett csomag ezzel a címmel Rotherthurm-Vörösvár, Oesterreich-Ungarn. Tizenhat Vörösvár van az országban és kizsűlőtlék, hogy ez csak Vassvörösvár lehet. Oda is szánták.

Egy csomagon ez volt: Szabó Sándor Budapest, VII., Kaszál utca. A címezett megkapta a Klauzál-utcában.

Igy is címeztek egy csomagot: Guzi Ignác, Budapest. A posta úgy vélekedett, hogy az csak Agulár Ignácnak szólhat, mert ő csinálja a guzikencőcsöt. Valóban nem tévedtek.

Ez is érdekes: Beck Fülöp adler 8., a mivel azt akarta megértetni a feladó, hogy Sas-utca 8. alatt lakik a címezett. A posta kitalálta. — Páli János Vörös Marton 28; ami Vörösmarty utca 28. szám.

Sok fejtörés kellett a következőképpen címezett csomag kézbesítéséhez: Johan Grox Sneider 33. Bpest. Kaserne. Ha valaki ezek után egy fővárosi Kaszárnyában kereste volna Grox urat, sohasem talált volna rá. A posta azonban megtalálta a Szerecsen utca 33. számú házában. Miért éppen ott? Azért, mert abban a házban csaknem csupa szabó lakik és a szerecsen utcai néphumor már régóta elnevezte így: Schneider kaserne.

Egy csomag címe: Rotter Ignác, Miksa-utca 8. szám. Ott nem ismerik Rottert, de a levélhordó mégis rábukkant a Falk Miksa-utcában. Ötletes ennek a címnek a helyesbítése is: Frühlingfeld János, Budapest, alatta Varga. Ez a csomag szólt Varga Jánosnak a Tavaszmező-utcában és ott meg is kapta.

Nem kis fáradságba került a csomagok tengerében buvárkodva rájönni, hogy kinek szól a kriszkindli ezzel a címezéssel: Vebr Teriz kisazon Pánc Nyo Konj Ha Budapest. A postahivatalnok sokat törte rajta az ezét, hogy mi lehet és végre mégis rájött: Pannonia konyha. A csomagot kézbesítették s eljuttatták rendeltetése helyére ezt is: Gábris Péter cigánynak egyik kávéházban. Persze a Kálvin-téri cigánycávéházba vitték, ahol meg is találták a derék muzsikást.

Megkapta egy vidéki lelkésztől a csomagját az a fővárosi kereskedő is, akinek így címeztek: Pap-lan Pap-lan Pap-lan árutelepének Budapest. Eljutott oda, ahová szánták, ez a levél is: M. P. J. Részvénytársasági uraknak Budapesten; szólt pedig a magyar petróleum részvénytársasági uraknak.

Csak néhány mutatvány ez a rosszul címezett csomagok közül, a miket az idén karácsony alkalmából az ide érkezett összesen majdnem harmadfélszáz ezer csomag és küldemény között találunk. A postának pedig külön osztálya van az elégtelen és rossz címek földelítésére. Ez az ugynevezett tudensz-osztály, a melyben a legleleményesebb tisztviselők dolgoznak, a kiknek már e zavaros forgatagban nagy a tapasztalatuk. Vannak persze segítő eszközeik a lakásjegyzék, a tisztai cím és névtár, a telefonkönyv, a kompasz és a főkapitánysági bejelentő-hivatal. Ha azután sehogyan sem sikerül kinyomozni a címezett nevet, akkor a romlandó tartalmu csomagot elárverezik és árát visszaküldi a posta a földadónak.

A Habsburg-ház Gyurkovics leányai.

— Mária Krisztina főhercegnő és Herczeg Ferenc. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 29.

A Bécs—Pozsony és Budapest között délután közlekedő ugynevezett gavallér-gyorsvonat I. osztályú fülkéjében a minap négy előkelő ur utazott Budapest felé. Az urak egyike, egy ismert nevű főúr, rendkívül érdekes dolgokat mondott el a Habsburg-ház tagjairól. Minden szavából sejteni lehetett, hogy bennefentes az udvari körökben. Főképp azt igyekezett bizonyítani, hogy azon általános elterjedt vád, mintha a Habsburg-ház tagjai ellenszenvvel volnának a magyarok iránt, igaztalan és valótlan.

Sorra nevezte meg és példákkal illusztrálta a Habsburg-ház azon tagjait, akik nemesen éreznek a magyarok iránt s akik gyermekeikbe is beoltják a Magyarország iránt való rokonszenvet és a magyar nyelv tudását. Ferenc Ferdinánd trónörökös magyar nevelőt tart mindig gyermekei mellett, József főherceg fiai, Frigyes főherceg leányai, Károly Ferenc József főherceg prezuntív trónörökös, Ottó főherceg fia már kifogástalanul beszélnek magyar nyelven.

Különösen nagy magyar érzelmű hire van Frigyes főhercegnek. Igy udvari körökben hire jár, hogy a kis Albrecht főherceget, a baranyavármegyei bellyei uradalomnak majdani örökösét, — szülei magyar főhercegnek nevelik. Ő lesz egykoron Magyarországnak a leggazdagabb földesura, amiként atyja. Frigyes főherceg ma a leggazdagabb a habsburgi főhercegek között.

Ez a történet is Frigyes főherceg leányával esett meg. Mária Krisztina főhercegnő, a főhercegi pár legidősebb leánya részt vett egy budapesti elite-bálon. A táncos Teleky Gyula gróf volt. A magyar irodalomról beszéltek, miközben a fiatal főhercegnő hirtelen ezzel a kérdéssel fordult a grófhöz:

— Ismeri ön Herczeg Ferencet?

— Igen ismerem, fenség, sőt kedves barátom is.

— Nos — szólt Mária Krisztina főhercegnő — ha legközelebb találkozok Herczeggel, mondja meg neki, hogy mi vagyunk (Frigyes főherceg leányai) a Habsburg-ház Gyurkovics leányai...

VÁROS ÉS MEGYE.

A vágóhídi léghűtő.

— A város százezer koronás kára. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Három esztendeig hevert a földmivelésügyi minisztériumban a vágóhíd átalakításának, a léghűtő berendezésének terve, valamint a több százezer koronára rugó eme beruházások pénzügyi alapját alkotó, vágóhídi új szabályrendelet is. Számtalanszor sürgette a sajtó és sürgette Varjassy Lajos polgármester is, a földmivelésügyi minisztériumban, a közéletmező és közegészségügy szempontjából már haszthatatlanná vált alkotásokat biztosító határozatok jóváhagyását, de eredményt nem értek el. Ez a három esztendő halogatás száz-ezer koronájába kerül most a városnak, mert közben minden szükséges kellék megdrágult.

Az építészeti bizottság ugyanis Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével ma tartott ülésén foglalkozott a léghűtő létesítésének és a vágóhíd átalakításának kérdésével. A miniszter az építési terveket jóváhagyta, ellenben a vágóhídi szabályrendeletet átdolgoztatja. Ismeretes, hogy Székely László temesvári építész-mérnök tervei nyerték el a pályadíjat és ezek alapján készülne el a modern követelményeknek megfelelő vágóhíd és a hozzávetőleges számítások szerint 250.000 korona költség lett volna szükséges, amit a város az összes tényező hozzájárulásával felemelt vágási díjakból fedezett volna. A bizottság ma megállapította, hogy a költségvetés elavult, mert az anyag és munkaárak körülbelül 35—40 százalékkal emelkedtek. Ezért, továbbá mert a város fejlődése is azt kívánja, hogy az új vágóhíd hosszabb időre elégítse ki a kívánalmakat, a bizottság szükségesnek tartja, hogy a részlettervek kidolgozásával megbízandó Székely mérnök egy újabb tárgyalásra meghívassék Aradra. Lehetséges ugyanis, hogy a mai vágóhídból sokkal kevesebb használható fel, mint azt Székely eredetileg tervezte és ezért az építészeti bizottság tőle akarja hallani, vajon nem lenne-e célszerűbb már most oly alapokra fektetni az építkezést és a léghűtő berendezkedést, amelyek több évtizedre biztosítják a vágóhíd használhatóságát és a legmodernebb követelményeknek is eleget tesznek.

A bizottság azt javasolja a tanácsnak, hogy elvben mondja ki, hogy Székelyt bizza meg a részlettervek és költségvetés elkészítésével, de előbb megakarja őt hallgatni és ha ismeri az új kereteket, akkor intézkedik a további teendőkre nézve.

A Westinghouse gyártelkek elajándékozása ellen. Nagy Sándor dr. törvényhatósági bizottsági tag ma terjedelmes felelbeszést adott be a törvényhatósági közgyűlés ama határozata ellen, melylyel ez három szótöbbséggel kimondotta, hogy a Westinghouse-gyár telkére bejegyzett telekkönyvi korlátozása törlésére engedélyt ad és így kénye-kedvére átengedi a részvénytársaságnak a több százezer korona értékű területet. Nagy dr. felelbeszésébe bebizonyítja a belügyminiszter előtt, hogy milyen óriási anyagi károsodás éri a várost az engedély megadása által és kéri a közgyűlési határozat megsemmisítését.

Bezámoló. Pop C. István, a világi karület román képviselője december 31-én fogja Világoson beszámoló beszédét megtartani.

Asszonyok a kaszinóban.

— Női kártyapartik Nagyikindán. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyikinda, december 29.

A nagyikindai Kaszinó szonziója van. Ezuttal ugyanis nemcsak a férfiak kizárólagos szórakozó és gyülekező helye lett a kaszinó, hanem bevonnak a hölgyek is és a vidám tereferéken kívül talán még bakkozni is fognak.

December elsején a nagyikindai kaszinó választmánya a következő levelet kapta:

A kaszinó tekintetes választmányának, Helyben. Tiszteletteljes kérése egy sereg asszonynak, asszonyi ügyben. T. választmány! Alulírottak, mint a kaszinói tagok feleségei, szülei és testvérei azzal a kéréssel fordulunk a t. választmányhoz, sziveskedjék megengedni, hogy úgy az aláírt, mint az alá nem írt hölgyek minden héten hétfőjén és ünnepnapot követő napján, d. n. 5—8 óráig a kaszinóban megjelenhessünk és az olvasótermet igénybe vehessük. Igerjük, hogy a kaszinó belételeibe nem avatkozunk, férjeinket a kártyázásban nem akadályozzuk, nem kibiczelünk, senkiről rosszat nem mondunk, szavazati jogot nem formálunk, sem tisztségre igényt nem tartunk, egyedüli céltünk lévén a csendes, békés összejövetel és az a törekvés, hogy irodalmi és politikai ismeretainket a lapok által kibővítsük, szolid eszmecsereit váltsunk és egy kicsit rámszízunk, szórakozzunk. Azon reményben, hogy a választmány jól megindokolt kérésünket teljesíteni fogja, maradtunk kiváló tisztelettel.

A levelet tizenhat nagyikindai urnó írta alá.

A levélke a kaszinóban meglehetősen zavart keltett, de a múlt héten a választmány tárgyalás alá vette a nők kérését. Hogy még a kaszinóban se a férfiak az urak, azt bizonyítja az, hogy a választmány a hölgyek kérésének helyt adott és így most a nagyikindai kaszinó lesz alkalmunk kitapasztalni a csendes, békés összejövetelek, a politizálás és a hasárdjáték elrettentő példáit.

VIDÉK.

Az ujszentannai jegyző és bíró vizsálja című cikkünkre vonatkozólag ma a következő figyelemreméltó sorokat kaptuk Gantner Károly ujszentannai földbirtokos, községi bíró urtól:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Nagybecsű lapjának f. hó 28-iki számában „Az ujszentannai jegyző és bíró vizsálja” címén egy közlemény jelent meg, mely azt állítja rólam, hogy a helybeli jegyző és a világosi főszolgabíró ellen egy 600 tagu deputációt akartam az alispán elé vezetni, amely azonban a polgárság utolsó órában való meggondolása folytán elmaradt. A legnagyobb meglepetéssel olvastam a közleményt, miután nekem ily deputáció szervezése eszem ágában sem volt és épen azért kötelességemnek tartom a hír valóságát a leghatározottabban megcáfolni. A téves hír, tudomásom szerint, egy rossz viccen alapult, amelynek az egyik vélt érdekeit alaposan felült. Ami pedig a cikknek további tartalmát illeti, erre nézve csak azt bátorkodom megjegyezni, hogy a község lakosságának azt a bizalmát, amely engem a bírói tisztség önzellen elvállalására készítetett, még ma is teljes mértékben bírom, és épen azért, ha deputációt szándékoztam volna szervezni, úgy az bizonyára sikerült volna is nekem. Különbben is bármiféle vizsálkodás keltése tőlem teljesen távol áll és én osupán kötelességemet teljesítem akkor, ha mint a községi előljáróság feje és a polgárság bizalmának a letéteményese a községi igazgatás szabályszerű és rendszeres ellátása felett öröködöm.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! ezen levelem szíves közzétételét kérve, maradtam kiváló tiszteletem kifejezése mellett, hiva Gantner Károly.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szombat: Lengyel menyecske, operett. Bemutató előadás. C) bérlet.

Vasárnap: Délután: Luxemburg grófja, operett. Este: Lengyel menyecske, operett.

Hétfő: Délután: Vasgyáros, szalmü. Este: Lengyel menyecske, operett.

A lengyel menyecske.

— Az aradi színház operett újdonsága. —

A legutóbbi operett-slágerek közül A lengyel menyecske érte el a legtöbb sorozatos előadást. Berlinben ép tegnapszólított adták ötszázadszor ezt a kifünő operettet és előreláthatólag még nagyon sok sikerteljes estét fog aratni a német birodalom fővárosában. A Poinische Wirtschaft mindenhol nagy tetszést arat és Gillert, a szenális operett szerző ma legnagyobb riválisa a bécsi nagynevű szerzőknek. Az Artatlan Zuzsi zeneszerzőjének neve ma már nagyon népszerű és minden új operettje újabb sikert jelent.

A lengyel menyecske nagy sikerének magyarázata a zene és cselekmény összehatásában található. A zene kifünő és verbális operettműzika. Könnvő, dallamos, tele van ritmikus szépségekkel, hatásos zenei eszettel. A cselekmény mindenképp alkalmazkodik a zenéhez. A szövegírók egy érdekes témát dolgoztak fel operettlibrettónak, amely mulattató és szórakoztató.

A cselekményt röviden itt ismertetjük:

Első felvonás: Marga asszony, a lengyel menyecske kastélyát és egész vagyonát Cordula asszony örökölte egy különös feltétellel. Cordula asszony nagyon boldog házasságot élt és azt akarta, hogy a boldogság tovább is uralkodjon valóci birtokán. — Marga asszony tehát azzal a feltétellel örököse a nagy vagyonnak, hogy boldogan él férjével, aki a Hekuba Vilmos lengyel földbirtokos. A boldogság azonban csak látszólagos, mert Hekuba mindvégig és más nőbe szeret. A magyar fővárosban megismerkedik Madarassy Illyvel, akinek a kezét megkéri és aki hajlandó is Hekuba felesége lenni. Ép a leendő apósával és anyósával beszél a jövő boldogságáról, amikor felkeresi Fodor János jóbarátja és figyelmezteti, hogy Marga asszony, a felesége utána jött és Pesten van. — Cordula nőni hagyományához híven, minden év augusztus harmadikán össze kell gyűlni a rokonságnak, amely ellenőrzi, hogy a házaspár tényleg boldog házasságot él-e. Mert ha ennek a feltételnek nem felel meg Marga asszony, akkor elveszti az egész vagyont, amely a rokonoké lesz. Marga asszony azért jött most Hekubáért, hogy az évfordulóra elvigye valóci birtokára. Hekuba a barátját jószágigazgatója gyanánt mutatja be Madarassynak és Illynek. A leány nagyon megtetszett Fodornak. Marga asszony tényleg megérkezik a fővárosba és elviszi magát a férjét. Az apósának azt hazudja Hekuba, hogy Marga asszony az ő lengyelországi birtokát akarja megvenni és ezért kell neki Lengyelországba utazni.

Második felvonás. A valóci birtokon nagyban folyik az évenként megismétlődő házassági ünnep. A rokonság ébren figyel, hogy nem játszó-e ki Cordula asszony végrendeletét. — Váratlanul megérkezik Madarassy, az após. Hekuba zavarában apósát pesti inasként mutatja be Kázmér grófnak, a felesége nagybátyjának. Kázmér gróf inas munkákra használja fel Madarassyt. Megjő azonban az anyós és Illy is. A helyzet kiéleződik. Fecské Aviatikus időközben udvarolni kezd Margá asszonynak, ami féltékeny teszi Vilmost. Hekuba újra beleszeret a feleségébe, még pedig most már olthatatlanul. Fodor, aki mindennová elkíséri Illyt, Vilmos menyasszonyába szeret.

Harmadik felvonás. Általános és nagy kibékülés fejezi be a cselekményt. Vilmos őszintén szereti a feleségét és nem akar tőle elválni. Illy pedig nem akar Vilmos felesége lenni, mert Fodort szereti. A rokonok most már végleg elvesztik a reményt az örökséghez,

mert Marga és Vilmos igazán megfelelnek Cordula asszony végakaratainak, mert igazán és őszintén szeretik egymást.

A színházi műsort teljesen elkészült a premier előkészületeivel és minden készen várja a bemutatást. Marga asszonyt Diósy Nusi játssza. Illyt Neógrady Dóra alakítja. Hekubát Huszár Károly, Kázmér grófot Gyöző Alfréd. Madarassyt Polgár játssza. Fellépnek még Bekóné, Neógrady, Vass, Csaky, Kulcsár. Az operettet Polgár rendezi.

* Színház Csabán. Az Alföldi Színikerület direktora, Miklósy Gábor, társulatával a napokban érkezik meg Békéscsabára. Jelenleg Czeglédén tartózkodik, ahol a közönség a társulattal a legnagyobb mértékben meg van elégedve. Miklósy Gábor társulatát teljesen újjászervezte, több kiváló erőt szerzőltetett, úgy, hogy a társulat a vidék egyik legjobban szervezett társulatához tartozik.

* Ünnepi előadások. Vasárnap és hétfőn két-két előadás lesz a színházban. Vasárnap délután a Luxemburg grófját eleveníti fel a színház Boregi Sándor dr.-ral a címszerepben, a főszerepekben Diósy Nusi, Wassák Vilma, Polgár és Vassal. Újév napján délután a Vasgyarost játsszák.

* Manen Jean, a spanyol csodahegedős január 7-iken, vasárnap tartja meg a hangversenyét, amelyre már a jegyek nagyrésze elfogyott. A meg megérvő jegyeket Weisz Leó árulja.

* A Bakoss tárlat már csak néhány napig tart és így azok, akik még nem néztek meg a kiváló művész képiállásait, azok látogassák meg Weisz Leó emeleti szalonját.

* Batáille bemutató. A színház drámai személyzete Batáille nagy sikert aratott A szerelem gyermeke című színművére készül, amelynek jövő héten lesz a premiéréje. A főszerepeket a drámai együttes legjobb erői játsszák.

* Bűn és bűnhődés. (Az Uránia új slágerje.) Pénteken z. j. sikerrel színhely volt az Uránia színdísz. Ez ugyan nem meglepő, hiszen az Uránia színdísz minden egyes előadása a legtöbb siker jegyében folyt le, de a Bűn és bűnhődés című dráma minden eddigi sikert felülmúlt. Melysége meghatottság ül meg a publikumot ennek a melysége emberi tragédiának láttára. Minden rokonzenénk azé a szerencsétlen hősnő, aki szinte gyermekkorának bűnét vezekli példás türelemmel, megható lemondással, téli életen keresztül. Nagy emberi dokumentumok vannak ebben a drámában megrázó erővel feldobozva, olyan csodálatos élethűséggel, hogy csak természetesen találjuk, ha a néző szabad folyást enged érzelmeinek, sokan könnyeztek és sokan sirtak ezen a gyönyörű képen, mely új nagy diadalt jelent az Urániának. Még fogja nézni ezt a képet mindenki, aki érdekelt az emberi szenvedések iránt és aki örömet talál abban, ha az őziate vezeklés nyomán boldogság fakad. Gyönyörű kép, ideális rendezés, megkapó realizmus, az ilyen látvány kész siker. Sikere a képek és sikere az Urániának, mely az előadási jogot megszerezte.

175

* A sötét pont. (Norvég sláger az Apollóban) A híres norvég filmgyár ismét fenomenális képpel lepte meg a mozi-színházak közönségét. A dán színészek megjátásában finoman feldobozott emberi tragédiát visz a néző elé „A sötét pont”. A szegény, jóérzésű leányt összehozza a sors egy elzüllött fiatalemberrel. A leány lekötöztette a fiatalnbernek, aki megmentette az életét és ezt azzal akarta megváltani, hogy megpróbálja megmenteni a fiatal embert a végső romlásától. Törekvésének eredménye is lesz: a fiatal ember kikerül a züllés posványából és a társadalmi magasabb rétegekbe emelkedik. Ragyogó karriert csinál a diosőségének boldog napjaiban ismét összetalálkozik a leánnyal, aki megmentette neki a züllés sötétségéből a kivezető utat. A szegény leányt már nem akarja azonban megismerni, mert karrierje sötét pontjának nézi. Eltassítja magától. A leány megalázva elrohan, de a sors elégtételt vesz érte. A diosőség sugaraiban

fürdő férfi kitor a régi betegsége, az alkoholisztus s ez romlását okozza. Visszakerül a fertőbe s egy kórházban elhagyatottan hal meg. Amikor a holttestét ravatalozzák, az ápolónő felismeri benne a régi, halátlan megmentetjét. A mesterien felépített izgalmas drámát gyönyörű technikával hozta színre a norvég filmgyár. Az Apolló-színház mai bemutató előadását zsufolt ház nézte végig, ami biztos sikert jósol a drámának a holnapi előadásokra is. 177

* Szilveszter az Apollóban. Szilveszter napján kora délutántól a késő éjjeli órákig az Apolló színház elsőrangú műsort mutat be. 177

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene. 5757

Százezres pör a Sigray grófok ellen.

— A kerülsői tömeges kitelepítés következményei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Érdekes polgári perben hoz legközelebb ítéletet az aradi kir. törvényszék. mint polgári bíróság. A pert Szelezsán Demeter és Zsulán János földbirtokosok, kúrtösi lakosok indították özv. Sigray St. Marsan Józsefné és gyermekei erejéig, majd 200.000 kronányi kártérítési összeg ellen. A per a híres, vagy jobban mondva hirhedt kerülsői parcellázásból kifolyólag támadt s különös érdekességet az kölönöz neki, hogy a néhány nap mulva meghozandó ítélet precedensül fog szolgálni a grófné ellen megindított hasonló perek egész légiójában. A per előzményei a következők:

Özvegy gróf Sigray St. Marsan Józsefné marzei (Olaszország) lakos, a kerülsői dominium haszonélvezője, a maga és gyermekei Sigray St. Marsan József gróf, Sigray St. Marsan Sándor gróf marzei és Sigray St. Marsan Brittanico gróf vischei lakosok, mint birtokosok nevében 1899. november 1-én haszonbérbe adott kerülsői birtokából egy nagyobb részt 1911. október 30-iki lejáratával Balta Illés kerülsői lakosnak. Időközben a bérlet jogutódlás utján Szelezsán Demeter és Zsulán János kúrtösi birtokosokra szállott át, ezek azonban nem élvezhették a bérletet zavartalanul, mert az özvegy grófné és gyermekei a birtokot 1906. november 23-án eladták Világossy József dr. budapesti és Papp József szegedi lakosoknak, akik tudvalevőleg a birtokot parcellázni akarták. Az új tulajdonosoknak első dolguk volt, hogy a bérleket a haszonbérből való távozásra szólították fel. Ezek azonban, miután Világossy dr. egyáltalán nem szándékozott őket kártalanítani, nem voltak hajlandók távozni s a szerencsétlen végű parcellázás mindjárt egész osomó perrel kezdődött. A pereket részint a bérleket indították kártalanításért Világossy ellen, részint pedig Világossy indította kilakoltatási kereseteket a bérleket ellen.

Alig indultak meg azonban a perek, fordulat állott be az ügybe. Az új tulajdonosok ugyanis annyira eladósították a birtokot, hogy az 1908. október 9-én árverés alá került. Az árverésen az ingatlant a „Telepítési és Hitelbank” vette meg s így egy egész új jogi helyzet állott elő. Sigray grófné ugyanis a birtokot az összes jogokkal és kötelezettségekkel adta el Világossynak s így a parcellázó-ügyvaden kereskedhettek a bérleket, ellenben a Telepítési és Hitelbank, mint árverési vevő semmiféle jogviszonyban nem állott a bérlekekkel s azokat kártalanítással kilakoltatta.

A régi bérleket így, miután Sigrayné a haszonbér zavartalan élvezetért a szerződésben szavatosságot vállalt, az özvegy grófné ellen

fordultak. Szelezsán Demeter és Zsulán János Marsieu Jusztin dr. utján 171.991 korona kártérítési összeg erejéig perelték be az elmaradt három évi haszonbérlet elesett nyeresége fejében a grófnét, aki a per folyamán azzal védekezett, hogy a birtokot azon határozott kikötéssel adta el, hogy a vevők a bérleti szerződéseket azok lejártáig fenntartani kötelesek. Az érdekes perben, mint azt fentebb írtuk, a napokban hozza meg ítéletét az aradi törvényszék.

Nem fizet

a nagyváradai Közgazdasági Bank.

— Megostromolt pénzügyintézet. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, december 29.

A nagyváradai Közgazdasági Bank Részvénytársaság, amely öt évvel ezelőtt alakult meg 300.000 korona alaptőkével, a mai napon beszüntette fizetéseit és helyiségeinek bejártára a következő feliratot függesztette ki:

„Tisztelettel értesítjük a tisztelt feleket, hogy tekintettel a pénzdrágaságra, valamint arra, hogy a Közgazdasági Bank Részvénytársaságtól a visszleszámitolást felsőbb helyeken megvonták, ezért az intézet ragaszkodik a betét felmondásához, azonban kivételesen ezt harminc napban állapította meg.”

Az eset nagy rémületet keltett városszerte, mert csupa kis ember van a banknál érdekelve. A bank helyiségében több száz ember jelent meg és zokogva követelték betétjeiknek kiadását, azonban néhány takarékpénztári tisztviselőn kívül senki sem tartózkodik a bankban, melynek különben már néhány hónap óta Bálint Miklós dr. nagyváradai fiatal ügyvéd az ügyésze és ideiglenes vezetője. A bank pénztárkészlete oly kevés, hogy néhány száz korona tételeket sem tudnak kifizetni. A betétek összege, melyet harminc napos felmondási időhöz kötnek, 100.000 korona, míg a váltótárca 500.000 koronára rug.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaságnak van egy fiókalapítása, a Közgazdasági Korona és Hitelszövetkezet, amely a bank kebelében működik és amelynek az első hároméves évtársulata ez év október 1-én járt le. A befizetett pénzeket a rájuk eső osztalékkal együtt már akkor ki kellett volna fizetni, a bank azonban ezt halasztgatta, míg most a december 20-án tartott rendkívüli közgyűlés elhatározta, hogy december 28-án kezd meg a fizetést.

Ma azonban minden fizetést megtagadtak azzal a megokolással, hogy a Közgazdasági Korona és Hitelszövetkezet, amelynek betétjeit a Közgazdasági Bank Részvénytársaság — vagyis ugyanaz az intézet — kezeli, a felmondás hiányában nem akarja kiadni a betéteket és ragaszkodik a harmincnapos felmondási időhöz.

A pénzügyintézet vezetősége különben így nyilatkozott a feltűnést keltő esetről:

— A Korona- és Hitelszövetkezetnek befizetéseinek vannak mirálunk. Az első hároméves évtársulat tényleg október elején járt volna le, de az igazgatóság kénytelen volt úgy határozni, hogy a heti befizetéseket, mint rendszeres betéteket kezelje és felmondáshoz kösse a kifizetésüket. A pénzdrágaság kényszerítette erre, és az, hogy a visszleszámitolást felsőbb helyeken megvonták. Huszezer koronánál nagyobb összegnél hathónapos a felmondási idő, az igazgatóság azonban elfogadja a harminc napos terminust, s január huszonnyolcadikáig minden betétet visszafizet. — Természetesen, mikor ezt a határozatot megtudták a betéteikért jelentkezők, meg-

pódtak, incidens azonban, ahogy elhíresztelték, nem történt. Nem igaz, hogy az intézet fölleszámitolást előtt áll. Éppen most szaporodott a vezetőség új, tehetséges igazgatósági tagokkal, s az alaptőke emelése rövidesen megtörténik. Az sem áll, hogy a pénztárkészletünkben néhány százkoronás tételeket sem tudunk kifizetni. Nem vagyunk valami óriási forgalmu intézet, de napi zárlatunk legtöbbször négy-ötezer, sőt igen sokszor tizenkétezer korona. A Korona és Hitelszövetkezet nem a mi fiók-alapításunk, külön igazgatósága van, amelybe mi is delegáltunk kettőt.

Ezzel a nyilatkozattal szemben konstatálható az, hogy a Közgazdasági Bank igenis súlyos zavarokkal küzdök s a holnapra összehívott rendkívüli ülésen az igazgatóság, bir szerint, kimondja a fölleszámitolást. A bank váltótárája ötszázhatvanezer korona, a betétek összege kétszázhuszezer korona, visszleszámitolási és egyéb tartozások összege háromszázhatvanezer korona. Maguk a betétek nem károsodnak, mert az adósságokért az igazgatósági tagok, akik jómódu emberek, személyes felelősséget vállaltak.

Érdekes a bank öttestendő múltjának története. Öt évvel ezelőtt alapította Weiss Sándor, aki már két intézetet Nagyváradon a tönk szélére juttatott. Háromszáz ezer korona volt az alaptőke, ebből csak kétszáznegyvenezeret fizettek be. Németh Sándor földbirtokosnak, a bank első elnökének, potom százezer koronája veszett a bankban. Weissnek Risák Lajos lett az utóda, s meg nagyszabású homoktöglagyár építésébe vitte bele a bankot, amelynek háromszázhatvanezer koronájába került a gyár, s mikor megépült, nem tudott vele mit kezdeni, nem volt vezetőse s nem volt pénz a fenntartásához. Akkor úgy próbálták szanálni a helyzetet, hogy új részvénytársaságot akartak alapítani a gyárra, de nem sikerült. Most aztán a betétek kifizetésénél a bank pénzügyi zavarai újból akutakká váltak.

TANÜGY.

Százezer korona

az aradi román leányiskolának.

— A szentszék adománya. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Az aradi román polgári leányiskola építésének ügye ma a megvalósulás stádiumába jutott. Ugyanis ma a román szentszék százezer korona segélyt szavazott meg a román polgári leányiskola építésére.

Évek óta tervezik a gör. keleti román leányiskola felépítését; az egyházmegyének nem volt pénze az épületre s ezért társadalmi uton szerezték meg a hozzávaló tőkét. Az aradi és megyebeli román nőegyesületek gyűjtéséből százezer korona folyt be, továbbá Sztrójeszku Vazul ismert román mecénás százezer koronát adományozott. A tervek szerint azonban az iskola épülete háromszáz ezer koronába kerül. Az építetők a hiányzó százezer korona előteremtése végett az aradi román szentszékhez fordultak, amely legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a még szükséges összeget pénzügyintézetnél veszi kölcsön s a pénzt az új iskolára betábláztatja, azonban a kezességet a szentszék vállalja az összegért.

Az építkezés elé most már tehát semmi akadály se gördülhet s azt már februárban meg is kezdik a szentszék szomszédságában lévő volt Lukácsy és Sztaneszku féle telkek egyesítéséből származott területen. Az iskola szép kertben fog fölépülni s már az 1912. év szeptemberében átadható lesz rendeltetésének.

HIREK.

A meztelen táncosnő Aradon.

— Adorée Villány bécsi föllépése. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 29.

Európai botrányba öltöztette a müncheni rendezés Villány Adorée kisasszonyt, aki a bajor festő-eldorádóban meztelenre vetkőzve Izadora Duncan, Ruth St. Denis, Maud Allan babéjaira pályázott. A most már messze földön híres táncosnő minden nagy város szenzációra éhes publikumának kíváncsiságát emigy rendőri asszisztencia mellett felcsigázta és természetesen, hogy az aradiak sőhajtozása is meghallgatásra talál: jelenthetjük, hogy Arad város liberális főkapitányának engedelmével Villány kisasszony egy aradi impresszárió jóvoltából nálunk is be fogja mutatni meztelenségét és táncprodukcióit.

Egy aradi előkelő ur, akinek alkalma volt Bécsben tegnap este a Künstlerhaus meghívott közönsége előtt debütáló művész nő táncait végignézni, a következőket mondotta el nekünk az érdekes estéről.

— Bécs legelőkelőbb közönsége jelent meg és felcsigázott kíváncsisággal várta a táncosnőt, akinek szépségéről valóságos legendák keringenek. Hát ideális szépségűnek nem mondható a művész, de arca érdekes, kifejezőteljes, amely gyászt, ijedséget és belső örömet megkapó módon tükröztet vissza. A teste minden részében arányos és leányos finomságu. Kigyó hajlékonyágu tagjai mind a kifejezésnek eszközei és táncainál gyakran érdekesebb az arójátéka, kezeinek mozdulata és graciózus alakjának vonalai. Fekete parókát viselt, mikor ókori táncokat mutatott be, azokét az újabbkoraknál. Teljes meztelenségében sohasem jelenik meg, hanem csillogó fátylakkal, fantasztikus kosztümmel volt borítva és ha minden leplet ledobott magáról, akkor csipőit gyöngyso-rokból készült széles öv borította. Meztelensége soha nem hatott sértően. A produkciói nagyrészt tetszettek, noha nagynevű elődjének szenzációja hiányzik belőlük.

Az aradi impresszárió, értesülésünk szerint, 2000 korona tiszteletdíjat ajánlott a művésznek egy esti fellépésért, de eddig választ ajánlatára nem kapott.

— Vidéki előfizetőink szives figyelmébe. Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén a szokottnál még nagyobb terjedelemben és duzsabb tartalommal jelent meg és az Aradi Közlöny minden előfizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként újítja meg — ajándékkal kapja. Minden új előfizető, aki január hó 1-vel negyedévi előfizetéssel belép az előfizetők sorába, ajándékkal ingyen és bérmentve kapja az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát az 1912. szöködésre.

— Khuen és Lukács a királynál. Bécsből jelentik: A király ma délután két óraker Schönbrunnban kihallgatáson fogadta Khuen-Héderváry miniszterelnököt. A kihallgatáson, amely egy óra hosszat tartott, a miniszterelnök jelentést tett a legutóbbi politikai eseményekről és a delegáció tárgyalásairól. A miniszterelnök egyszersmind felhasználta az alkalmat arra, hogy átadja a kormány újévi üdvözlését. A miniszterelnök a királyt a legjobb egészségben találta és örömeinek is adott kifejezést e felett. A király erre megjegyezte:

— Bizony az ilyen öreg embereknél, ha egy kicsit meghűlnek, lassan megy a gyógyulás.

A királyon a gyengélkedésnek semmi nyoma sem látszik. — A miniszterelnök után Lukács László jelent meg audiencián, aki szintén

örömmel tapasztalta, hogy a király a legjobban érzi magát. A pénzügyminiszter kihallgatása háromnegyed óra hosszat tartott.

— A ki-jenői vadászatok befejezése. Kisjenőről jelentik: József főherceg és Augustia hercegnő a vadászatok befejeztével ma visszautaztak Budapestre.

— Lemondás a tiszti rangról. A hivatalos lap ma közli, hogy Szabó Vince esendőrhadnagy lemondott tiszti rangjáról. Szabó Vince éveken keresztül az aradi esendőrszárnyparancsnokság kötelékébe tartozott és körülbelül három évig Aradon teljesített szolgálatot. Azután kihelyezték Borosjenőre az ottani esendőrség parancsnokául. A fiatal rokonszenves katonatisztet családi körülményei késztették arra, hogy tiszti rangjától megváljon.

— Újévi munkaszünet az aradi üzletekben. Az aradi kereskedők egy része az előző évben követett szokáshoz hiven elhatározta, hogy újév napján üzleteiket egész nap zárva tartják. Ezzel egyrészt az ünnep számára szereznek munkaszünetet, másrészt pedig meg akarják szüntetni azokat a zaklatásokat, amelyek újévi ajándék címén a kereskedőket többnyire a legilletéktelenebb személyek részéről érik. Az újévi záráshoz a legtöbb aradi fűszer, divat és kézműáru kereskedő hozzá járult.

— Miniszterek bécsi útja. Budapestről jelentik: Beóthy László kereskedelemügyi és Serényi Béla földmívelésügyi miniszterek holnap Bécsbe utaznak, hogy vizionozzák az osztrák miniszterek látogatását.

— Ezüst menyegző. Popper Károly ismert aradi kereskedő és neje, született Werner Julia tegnap ünnepelték szűk családi körben házasságkötésük huszonötödik évfordulóját. Az ezüstlakadalmas házaspárt sokan keresték fel szeretencse kívánságaikkal.

— Drágasági pótlék a Polgári Takarékpénztár tisztviselőinek. A Polgári Takarékpénztár igazgatósága ma tartott ülésén 10 százalékos drágasági pótlékot szavazott meg 1911. évre visszamenőleg tisztviselőinek, tekintettel az elviselhetetlen drágaságra, mely leginkább a tisztviselők helyzetére hat nyomasztólag s ezzel újabb tanujelét adta valóban humánus és modern gondolkodásának.

— A bolgár koronázás előkészületei. Szófiából jelentik: Ferdinánd király utasította Gecsov miniszterelnököt a koronázási előkészületek megtételére. Ferdinánd király azt akarja, hogy a koronázás 1912. szeptember 22-én legyen, a terveket ő maga készíti el és később be fogja mutatni a kormánynak.

— A kínai forradalom újból kitör. Londonból jelentik: A Pekingből érkező jelentések arra mutatnak, hogy bár az özveg császárné és a császári hercegek kijelentették, hogy a nemzetgyűlés határozatának, amellyel Kína kormányformáját meg fogja állapítani, előre is alávetik magukat, a válság még jobban kiélesedett. A Times pekingi tudósítójának jelentése szerint a forradalmárok nem fogadták el a császárné követeléseit a javaslatát, hogy Kína huszonkét tartományának mindegyike három delegátust küldjön a nemzetgyűlésbe, amely három hónapon belül öljön össze az alkotmányforma megállapítására. Azt hiszik, hogy Juán-sikkáj kijelentése ellenére is elfogadná a köztársaság elnökének méltóságát, ha megválasztanák a mandzsuk támogatásukról biztosítanak. Éppen ezért nagy aggodalmat kelt a New-york-Herald nak az a jelentése, hogy Juán-sikkáj tegnap állítólag betegsége miatt szabadságot kért. A forradalmárok követelést küldöttek Tokióba azzal a megbízással, igaz-e, hogy Japánország kifogást tenne az ellen, hogy Kínát köztársaságnak kiáltás ki. Vasárnap jár le a fegyverszünet s a forradalmárok el vannak tökéve, hogyha ha addig követeléseiket nem teljesítik, azonnal megkezdik újra az ellenegekedést.

— Az Aradi Közlöny naptárát ma azoknak a vidéki előfizetőinknek küldtük meg, akik az arad—szeged—hódmezővásárhelyi vasúti vonal mentén lévő városokban és községekben laknak.

— Békéscsaba rendezett tanácsu város. Békéscsabáról jelentik: Békésvármegye közgyűlése a mai napon egyhangulag jóváhagyta Csaba község ama elhatározását, hogy rendezett tanácsu várossá alakul át.

— Esik a hó. Ma este kevéssel nyolc óra után Aradon hullani kezdett a hó. Eleinte tulságos sűrűn, később azonban pompás nagy polyhekben és az este keveset járt utókat hamarosan vastag hó fedte, nagy örömeire mindazoknak, akik élvezni tudják a tél örömeit és várva-várják az időt, amikor korosolyázni meg szánkózni lehet. Tíz óráig nem is szűnt meg a hóhullás. Természetesen, hogy sokan azt remélik, hogy a hó állandó lesz és legjobban örülnek a szegény emberek, akiknek a hóhullás a városban mindig munkát és kenyeret jelent.

— Temesvár a műgyetemért. Temesvárról jelentik: Az itteni kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta évszázó filését, amelyben állást foglalt a második műgyetemnek Temesvárott leendő felállítása mellett.

— Halálozás. Pollák Mór dr. ujaradi járási és községi orvos, aki körülbelül 40 éven át működött Ujaradon, ma 73 éves korában elhunyt. Pollák dr. Ujaradon rendkívüli népszerűségnek örvendett s halálát rokonságán kívül rendkívül számos jóbarátja gyászolja. Temetése e hó 31-én délután két óraker lesz a Deák Ferenc utca 42. sz. gyászházából.

— Elveszett egy gram rádium. Párisból jelentik: A rádiumtársaság egyik hivatalnok a minap a földalatti villamoson platinatubus vesztett el, melyben ötvenezer korona értékű rádium volt. A tubus kabátja zsebéből vett el, melyen lyukat égetett. A közönséghez felhívást intéztek, juttassa vissza a rádiumot, mert veszedelemes szerszám. — Ehhez a párisi jelentéshez szakember ezt a megjegyzést fűzi: Nem valószínű, hogy a rádium, melyet mindig tubusban tartanak, lyukat égetett a ruhán. Hiszen vastag platinatubus volt zárva, hogy megvédje a rádium minden káros vagy elegendő kisugárzásától azt, aki a kapszulát magával hordja. De hát nem elképzelhetetlen, hogy a kapszula mindenestül kisklott a zseb lyukán, hiszen sokan járnak lyukas zsebtel. A jelentés szerint az elveszett rádium ötvenezer korona értéket képvisel, amiből kitetszik, hogy jelentékeny, majdnem egy gramnyi súlyu. Ha ekkora rádium tömeget érokapszula védelme nélkül, szabadon hozzáértünk a meztelen testhez, bizony súlyos, sőt halálos éget sebet okoznak vele. Ha a kapszula esetleg kinyílt s a rádiumpor szétszórtodott a közeli ülésekn, ezt a közeli egy-ugyanaz az ember esetleg csak élete veszedelemzettségével használhatná. A rádium-kapszula azonban rendszerint igen megbízható szőfra jár, úgy, hogy nagy a valószínűsége, hogy valaki az elszart kapszulát fogja érintetlenül megtalálni. Könnyen érthető, hogy a rádiumtársaság szeretné az értékes tárgyat visszakapni, azért hangoztatja olyan nagyon a veszedelemességét s azért hivatkozik a megtaláló becsületessége helyett inkább a feleletre.

— A berlini tömeges mérgezés. Berlińről jelentik: Tegnap este azt hitték, hogy a hajléktalanok menedékházában kitört betegség megszűnt, de az éjjel folyamán megint többen megbetegedtek s a betegek közül ketten meghaltak. Aggasztó körülmény az, hogy az utóbbiak nem a menedékházban, hanem távolos városrészekben betegedtek meg. A menedékháznak egyik hivatalnok is megbetegedett, de azt hiszik, hogy nem haltól, hanem az ijedségtől. — Ma este 16 új haláleset fordult elő úgy, hogy a halottak száma eddig több mint 70. A nap folyamán ismét több súlyos beteget szállítottak a kórházba.

— Kémkedő osztrák alezredes. Milánóból jelentik: A Scalo értesülése szerint Dosonzióban a rendőrség leirtóztatott egy osztrák és magyar alezredes kémkedés gyanúja miatt.

— Az öngyilkos aradi orvostanhallgató halála. Fővárosi tudósítónk jelenti: *Beles Aurél*, *Beles János* aradi közjegyző orvostanhallgató fia, ki tegnapielőtt öngyilkossági szándékából morfiomot ivott, ma hajnalban a Szent István-kórházban kiszendvedett. A szerencsétlen véget ért fiatal-ember egy pillanatra sem tért magához s így betegágyánál virrasztó atyja és fivére többé már nem beszélhetek vele. Atyjához írott utolsó levelében arra tesz oélzást *Beles Aurél*, hogy tettét szerelmi bánatában követte el.

— Tisztviselő, aki a városra hagyja a vagyont. *Pécsről* jelentik: Pontosabban az óra sem járhat, amilyen pontosan *Szemréd Tivadar*, a városi kiadói hivatal tisztviselője, egy negyvennyolc éves agglégény a hivatalába járt. Kedden mulasztott előzőről, tizennyolc év óta. Gyanus volt az elmaradása, elmentek a lakására: zárva volt. Feltörték. Minden rendben volt az agglégény lakásban, az íróasztalon egy levél, *Kiss József* városi iradaigazgatónak címelve. — Felkutatták a házat. Főnn a padláson vérbefagyva feküdt *Szemréd*. Megállapították, hogy karácsony éjszakáján egyik gerendára felakasztotta magát s mielőtt eszmélete veszett volna, forgópisztolyal kétszer a halántékába lőtt. A kővel elszakadt s a halott ember a padlóra zuhant. Hatranagyott levelében azt írta, hogy máj és vesebaja ölte meg, amelyre hiába keresett orvosságot *Radeguandban*, *Karlsbadban*, *Abbáziában*. Egész vagyontát a városra hagyja s harminceszer korona készpénzt egy pécsi városi vatok otthonára. Csak azt kötötte ki magának, hogy a házat emléktábla jelölje. Ezt a testamentumot írta a beteg, életut agglégény karácsony éjszakáján, a halál árnyékában.

— Panamázó orosz miniszter. *Pétervárról* jelentik: *Bark* kereskedelmi miniszter, akit ebbe az állásba nemrég nevezték ki, beadta lemondását, mert asszal vádolják, hogy a közeli nagy járadék kibocsátást meggazdagulására használta föl.

— Rablógyilkosok a postahivatalban. *Pécsről* jelentik: Az elmúlt éjjel a Pécs mellett levő Raováros községben eddig ismeretlen tettesek betörték *Filinger József* hordógyárosnál és az onnét magukkal vitt szárazsámkal feltörték a postahivatalt. Nagy pusztítást vittek ott: véghez és a pénztárból 145 koronát vittek el. Munkájukban azonban az éjjeli őr, *Lakmajer János* megzavarta, akit kegyetlenül lemészároltak, fejét kettéhasították és nullát és véres inget a hid alá rejtve, elmenekültek. Ma reggeli verébe fagyva talált rá a csendőri őrszolgálat. A pécsi postaigazgatóság vizsgálatra kiküldte közegeit a helyszínre. A rablóknak eddig semmi nyoma.

— Karácsonyról maradt divatlevélpapírok dobozokban, óriási készlet a *Weitzer János-utcában* egyesített könyv- és papírkereskedésünkben elcsón árusítatnak. Telefon 517. *Ingyez I. és Fia*.

— Születések, halálozások és házasságok. Aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 29 én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: *Tanás Tivadar* napszámossal *Alexandra* nevű leánya *Schöneker Andras* oszerepesnek *Erzsébet* nevű leánya. *Tyirityán György* fuvarosnak *Anna* nevű leánya. *Megyeri Istvan* fékezőnek *Mária* nevű leánya. *Kriszto János* napszámossal *László* nevű fia. *Mucsi Sándor* maganhivatalnoknak *Zoltán* nevű fia. *Dénes Gyula* postaszolgálatnak *Lajos* nevű fia. *Meghalt*: *Buiboka József* 30 éves kisbirtokos neje. *Özv. Schwarz Hermanné* 78 éves magánzónó. — Házasság nem fordult elő.

— Saját érdekében ajánlom a t. vevőközönségnek, hogy tekintse meg a szépen szortírozott és a legkényesebb izlésnek megfelelő újévi kiállítás, hol óriási választék van a legizlésesebb disztárgyak és használati cikkekben, melyek legolcsóbban beszerezhetők. Képekben legnagyobb választék és legolcsóbban lesznek elkészítve. *Fischer Mór* üveg, porcellán, lámpa és disztárgy kereskedés, *Andrássy-ter 20*. Városi és megyei telefon 568. sz. 5928

— *Medgyaszay Vilma* a világhírű cabaret művész nő így ír a dr. *Biró* féle *Havasi-Gyopár krémről*: Kedves Doktor Ur! Az ön által készített „Havasi Gyopár Crém” a legkitűnőbb krém! Mindenkiékn ajánlhatom. Kifűnő tisztelttel *Medgyaszay Vilma*. 5098

— Páratlan újévi alkalmi bevásárlás. Tulhalmazott raktár miatt bevásárlási áron árusítja *Weinberger Ferenc* ékszerész *Arad*, *Andrássy-ter 20*. (*Fischer Eliz-palota*) remek szép ékszereit, zseboráit és ezüstnemű raktárát. Telefon 439. 6029

— Karácsonyról vissza maradt női bőr és selyem tászkák melyen leszállított áron lesznek eladva *Hegedűs Gyula*, kefe, pipere, illatszer és bőrdisztárgy kereskedésében *Arad*, *Andrássy-ter 15*. 6432

— Perzsaszőnyeg raktáram *Weitzer János-utcában*, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: *Schwarz Zsigmond*. 4786

— Bali, estélyi cipők, minden formában és minőségben, igen olcsón beszerezhetők a *Moskovits-cipőgyár* raktárában. Ugyanott valódi sárcipők és hócipők óriási választékban.

— Pénz újévi ajándéokra, dacára a magas kamatlábnak, mégis a régi olcsó feltételek mellett kapható ingatlanokra u. sz. tisztviselői és váltó kölcsönök *Szűcs F. Vilmosnal* *Karolina-utca 8*.

— Az újévi ünnep közeledtével ajánljuk a fényképedvelők szíves figyelmébe modernül berendezett fényirdánkat, ahol minden kivitelű egyes és családi képeket a legizlésesebben és leggyorsabban elkészítettük. Megrendelőink emlékül egy saját fényképükkel ellátott izléses fényképtartó naptárt kapnak ajándéku. *Stojkovits és Békés Szabadság-ter 16*. sz.

— Izléses névjegyek *Kerpel Izsónál* készülnek. 7229

— Karácsonyról megmaradt nagymennyiségű rongált dobozu levélpapírokat ma adni elfogadható áron árusít *Kerpel Izsó* papírkereskedése. 4871

— Egész könyvtárakat és hangjegyeket vesz *Kerpel Izsó* könyvkereskedése. 4871

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (*Vidékre 2 korona 40 f. ért*) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe *Kerpel Izsó kölcsönző-intézete* helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

Körömápoló készletek

(Manicure készlet.)

8611

Egyszerű kivittől a legfinomabb kivittelig

francia és svingeol műszerekkel; csont, celluloid, elefántcsont, ébenfa, gyöngyház, teknőc és ezüst eszközökkel 5. — kor.-tól 80. — kor.-ig, továbbá

finom illatszer, fésű és kefe készletek 4 — K-tól 50 — K-ig

igen nagy választékban

Hánzu Nestor

„Vöröskereszt Drogeria“

Arad, Weitzer János-utca 2.

MULATSÁGOK.

(=) Szilveszter-estély. Az Aradi Munkás Testdö-Égyesület által az Ipirosház disztérmeben vasarnap rendezendő Szilveszter-estély a

a legsikerültebb estélynek ígérkezik. Az élvezetes műsorszámokat *Lippai Dezső* fogja konferálni. Belépő-díj: Személyjegy 140 kor., családjegy 8 kor., karzat 50 fillér. Jegyek *Maidt és Schrod* *Andrássy-ut* divatkereskedésében válthatók előre.

(=) A Világosi Dalosok Egyesülete január 6 án Világoson, a „*Matyás Király*”-szálló összes termében, az egyesület utazási alapja javára, hangversennyel kapcsolatos táncvigalmat rendez.

KÁVÉ TEA RUM

legjobban és legolcsóbban kaphatók az

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEA

BEHOZATALNÁL 5804

ARAD, Andrássy-ter 20. sz. a.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. F. Nem közölhetjük. Hasonló cikkeket már többször közöltük. A kézirat rendelkezésére áll. M. Eltettük akkorra, amikor aktuális lesz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Az Aradi Polgári Takarékpénztár tökésmelése. Az Aradi Polgári Takarékpénztár igazgatósága ma délután ülést tartott, a melyen többek között foglalkozott azzal a tervvel is, hogy időjéjét fílemeli. Az intézetnek ugyanis oly rendkívüli forgalma volt ez évben s tőkét annyira igénybe vette az élénk üzletmenet, hogy szükségesnek mutatkozott a tőkeszaporítás. A tőkeemelés módzatairól azonban ma még nem döntött az igazgatóság. A mai ülésen foglalkoztak még a *Grosz József* lemondásával megüresedett egy igazgatósági hely betöltésével is. Erről se határozott még az igazgatóság, azonban az új igazgató személyét illetőleg *Lóbl Gyulában* már megállapodott a vezetőség.

= A gazdasági egyesület választmányi ülése. Az Arad megyei Gazdasági Egyesület december hó 23 án tartotta meg ez évben negyedik igazgató-választmányi gyűlést, melyet *Vásárhelyi József* igazgató vezetett. Az elnöki jelentés ismerette, hogy a földmívelésügyi miniszter áldozatkészsége folytán a téli időben három községben az egyesület házi ipari tanfolyamot rendez s 18 községben népies és gazdasági előadásokat tart. Az egyesület 25 községben 381 darab tehent vett, illetőleg osztott szét összesen 258374 korona értékben, ezek közül a megyei birtokosoktól 243 darabot. Sveiebből pedig 68 darabot, a többit az ország különböző részeiből. Szószótt továbbá az egyesület 20 községben 540 darab kora sertet. Az igazgatóválasztmány hozzá járult a Helyesmegyei gazdasági egyesület azoni mozgalomához, mely a vasuti kocsihány megszüntetésére irányul és sürgeti a kettős vágányok kiépítését.

Legcélsezerübb ujévi ajándékok

Bársony Andor

harisnya-, kötött és
szövött-áru üzlete
ben kaphatók.

5961

Arad, Szabadság-tér 17. szám.

Telefon 642. szám.

== Az Aradi Közgazdasági Bank r. t. alap-
tőke felemelése. Az Aradi Közgazdasági Bank
R. T. alapítóját a közeli időben 600.000 ko-
ronáról 1,200.000 koronára fogja felemelni. A
ma tartott választmányi ülésen az intézet to-
vábbi fejlődése és megerősödése érdekében Ke-
nedi Ervin vezérigazgató előterjesztette, az igaz-
gatóságnak a bank részvénytőkéjének felemelése-
re vonatkozó a az 1912. január 14-ére egy-
behívott rendkívüli közgyűlés elő terjesztendő
javaslatát, mely szerint 3000 darab 200 korona
névértékű részvényt fog kibocsájtani 210 ko-
rona árfolyamon.

== A Maros folyó szabályozása. A maros-
menti községeknek különösen a torkolatához
közelfekvő csanádvarmegyeieknek állandó pa-
naszuk van a folyó veszélyessége ellen, amely
mindjobban szaggatja különösen a kanyarula-
toknál a partjait s emiatt jelentékeny károkat
okoz a partmenti birtokosoknak. Van olyan is,
kinek tíz év leforgása alatt keskeny földcsik
maradt meg partmenti birtokából, a többi ész-
revétlenül elmosta a Maros. A partmentési
munkálatok az utóbbi időben ugyan nagyobb
erővel indultak meg, de még sem azzal az
eredménnyel, ahogy kívánatos volna. A Maros
folyó szabályozása nagyon lassan halad előre s
eddig is a községek úgy védekeznek, ahogy
tudnak. Nagylak község a földművelésügyi mi-
nisztériumhoz fordult, hogy a folyammérnöki
hivatal által kidolgozott tervek alapján fogana-
tosítandó munkálatok költségeit vállalja ma-
gára. A napokban érkezett le a minisztérium
tagadó leirata. A minisztérium nem hajlandó
belemenni részleges szabályozásba. Pár év
mulva a szabályozási munkálat el fogja
érni Nagylak községet is s ha a rész-
leges szabályozás nem fog beleilleszkedni a
nagy szabályozási munkába, annak összes reá-
fordított költsége a füstbe ment. Még a leg-
egyszerűbb terv végrehajtása is, amelyet az
aradi kir. folyammérnöki hivatal Nagylak köz-
ség részére kidolgozott, ami rőzsepokrócok stb.
alkalmazásából áll, 58.000 koronát igényel. Ily
jelentékeny kiadást a miniszter nem hajlandó
a tárcája terhére elvállalni, amikor a végzett
munka pár év mulva esetleg teljesen hiába-
valóvá válik. A község most saját költségére
kénytelen a feltétlenül szükséges munkálato-
kat elvégezni.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 22.

Az időjárás menetében változás állott be,
hideg napok köszöntöttek ránk. anélkül, hogy
a vetések a szükséges hótakarót megkapják
volna, kívánatos lenne, hogy mielőtt a tartós
tél beáll a szántóföldet hó lepje el.

A gabonaüzlet irányzata változatlan.

Elkelet a mai piacon:

800 mm. buza	10.90—11.00
200 mm. tengeri	8.10—8.20
— mm. rozs	9.50—9.60
— mm. árpa	8.50—8.60
— mm. zab	9.—

As árak ötven kilogrammonként, koronákban
ártendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Aradi Kereskedelmi és Pénzügyi Társaság.

Budapest, december 29

Készárú.

Amerika ¼-el olcsóbb. Kínálat korlátolt, vételkedv
gyenge, 5 ezer mm. változatlan.

As árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Dél szárat	2 órai szárat
Buza 1912. április	11.76—11.77	11.77—11.78
Rozs 1912. áprilisra	10.31—10.32	10.32—10.33
Tengeri 1912. május	8.54—8.55	8.55—8.56
Zab 1912. áprilisra	9.72—9.73	9.70—9.71

A Temesvári Lloyd-Társulat terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. december 29.

Buza (szokvány-minőség):

16 kilogrammos	— — — —	10.70—10.75
17	— — — —	10.75—10.80
18	— — — —	10.85—10.90
19	— — — —	10.95—11.00

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	— — — —	10.60—10.65
Rozs	— — — —	9.90—9.95
Árpa	— — — —	8.60—8.70
Zab	— — — —	8.70—8.75
Tengeri	— — — —	7.60—7.65

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— December 29. —

Magyar aranyárjádék 4%	— — — —	110.60
Magyar koronajárjádék 4%	— — — —	90.50
Magyar koronajárjádék 3 1/2%	— — — —	78.75
Magy. földterhm. kötvény 4%	— — — —	91.—
Horvát-szlavon földterhm. kötvény	— — — —	92.30
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	— — — —	210.—
Tiszassab. és segedi sorsjegy kölcsön	— — — —	147.—
Osztrák járadék papírban	— — — —	91.05
Osztrák járadék esztibe	— — — —	94.30
Osztrák járadék aranyban	— — — —	114.80
Osztrák koronajárjádék 4%	— — — —	95.—
1880. évi osztrák államsorsjegy	— — — —	158.—
Osztrák-magyar bankrészvény	— — — —	20.05
Magyar hitelbank-részvény	— — — —	851.25
Osztrák hitelintézet részvény	— — — —	851.25
Osztr.-magy. államvasúti részvény	— — — —	730.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — —	19.10
Német birodalmi márka	— — — —	117.70
London vista	— — — —	240.62 1/2
Páris vista	— — — —	95.50
30 márkás arany	— — — —	23.55

Kőbányai sertésplac.

— Dec. 29 —

December 28. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz
(páronként 820 kilogrammon felüli súlyban) 144—
146 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilo-
grammig terjedő súlyban) 148—150 fillér. Közép
(páronként 240—280 kg.) 150—152 fillérig.

Sertéselésztszám: 1911. évi december hó 26. nap-
ján volt készlet 21109 drb. — 1911. december hó
27-én felhajtott — drb. — 1911. december 27-én
elzárított 306 drb. — 1911. dec. 28. napjára
maradt készletben 20803 drb.

A hízott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1911. december hó 30-án

C) bérlet.

C) bérlet.

Az Ártatlan Zsuzska szerzőjétől.

Itt először:

A lengyel menyecske.

Operette 3 felvonásban. Szövegét irták: Kurt Kraatz és
Georg Okonkowsky. Zenéjét szerző: Jean Gilbert. Fordí-
totta: Faragó Jenő. Rendező: Polgár Sándor. Karnagy:
Tilger Árpád.

SZEMÉLYEK:

Madaras	Polgár S.	Fecske	Várnay Jenő.
Gabriella	Benkéné.	Sofinszky	Győző A.
Ily. leányuk	Neogrády D.	Maruska	Mucsi Anna.
Bekuba	Huszár K.	Tamáská	Csáki Ferenc
Marga, neje	Diósy Nusl.	Fénymáz Mór	Kulcsár L.
Fedor János	Vass Jenő.	Musa	Várnainé.

Közdete este 1/8 órakor.

URANIA

Magyarországi színház.

(Sándor Elmán-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1911. december 30.

1. Mimi hipnotizál. Kacagató. — 2. Stockholm.
Látványosság. — 3. Egy jó üzlet. Humoros.
4. Bűn és bünhődés. 3 felvonásban. 2000 méter.
Sláger kép.

Bizafások 2. n. 1/8 órától kezdve este 11 óráig

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60
fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

As előadások tartama 2 óra.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A kölgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni.

As előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi csapadja

Ma szombaton, 1911. december 30-án:

1. Egy ar, aki tárcolni tanul. Mulattató komédia.
A legszebb Nordisk sláger.

2. A sötét pont. Szenzációs társadalmi dráma 3
felvonásban. 2000 méter hosszn. Sláger kép.

Az előadások kezdete délután 1/8 órától folytatálagoson
11-ig tartatnak.

Helyárak: Pályol ülésenként I kor. Zártak 1 kor. 1-60
fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill.,
IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

Ruhatár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Limbek János és Fia

első m. kir. szab. érekeposrsó-gyára és temetés-rendező
vállalata.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Id. Csathó Gábor egy a maga, vala-
mint kedves gyermekei és az egész ro-
konság nevében mélyeséges fájdalommal
és megtört szívvel tudatja, a forrón szere-
tett jó hitves, felejthetetlen jó anya és
testvér

Csathó Gáborné,

szül. Zangerl Mária,

f. évi december 28-án d. e. 8 órakor, éle-
tének 57. és boldog házasságának 27-ik
évében rövid szenvedés és a haldoklók
szentségének ájtatos felvétele után történt
gyászos elhunytát.

A drága halott földi maradványai f.
hó 30-án d. u. 3 órakor fognak a róm.
kat. szertartás szerint a helybeli róm. kat.
sirkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szt.-mise áldozat a
drága elhunyt lelki üdvéért 1912. január
2-án d. e. 9 órakor fog a Mindenhatónak
bemutatni.

Áldás és béke porai felett!

Soborsin, 1911. december hó 29-én.

Ifj. Csathó Gábor, Csathó Teréz gyermekei. Zangerl
Gyula nevelt gyermeke. Zangerl Károly, Zangerl
Teréz, Zangerl Róza testvérek. Hoyos Sándor gróf,
Rybicki Ferenc sógorai. 7226

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT

ÉS TÁRSA

Női felöltők

Áruházában

TELEFON: 855.

ARAD

ANDRÁSSY-TÉR 8

a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő új évrre való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt árakon lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

Moskovits

„Anatomiai cipőgyár fiókja”
ARAD, Szabadság-tér 18. sz.

Viz-
men-
tes
Czi-
pők
és
Csiz-
mák.

Sza-
bott
egység
árak
10.—
13.—
17.—
22.—
Kor.

Telefon 218.

Telefon 218.

4509 - 1911.

Vinga nagyközség előljáróságától.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Vinga nagyközség előljárói a temesvári m. kir. államépítészeti hivatal által felülvizsgált terv és költségvetés alapján új községháza építésére költségvetésileg előirányzott 73 112 kor. 53 fillér keretén belül a községház tanácsstermében 1912. évi január hó 29-én délelőtt 9 órakor zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetnek.

Vállalkozók tartoznak ajánlataikat a közszállítási szabályrendeletnek mindenben megfelelőleg kiállítani és a kitűzött határnapig a költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolása mellett az előljáróságnál benyújtani, később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közötti szabad választás jogát a képviselőtestület magának fentartja azzal a kötelező szerződéssel együtt, hogy ezt jóváhagyás végett temesvármegye törvényhatósági bizottságának bemutatja. Vállalkozó tartozik a munkálatot a törvényhatósági bizottságtól nyert jóváhagyás után a 15 napon megkezdeni és az egész épületet legkésőbb 1912. évi október 15-ig készen átadni.

Az általános és részletes feltételek a hivatalos órák alatt az előljáróságnál betekintethetők.

A művezetői teendőiről ellátásával a község Székely László temesvári műépítész bízta meg.

Vinga, 1911. decemb 16.

Dupca,
bíró.

7115

Schäffer József,
fejegyző.

!! A végeladás folyamatban van !!

E héten nagy olcsósági vásár
amíg a raktár ki nem fogy.

Hoffmann Sándor

Arad, színház-épület.

5033

Női confection } Fél árban.
Foulard selymek }

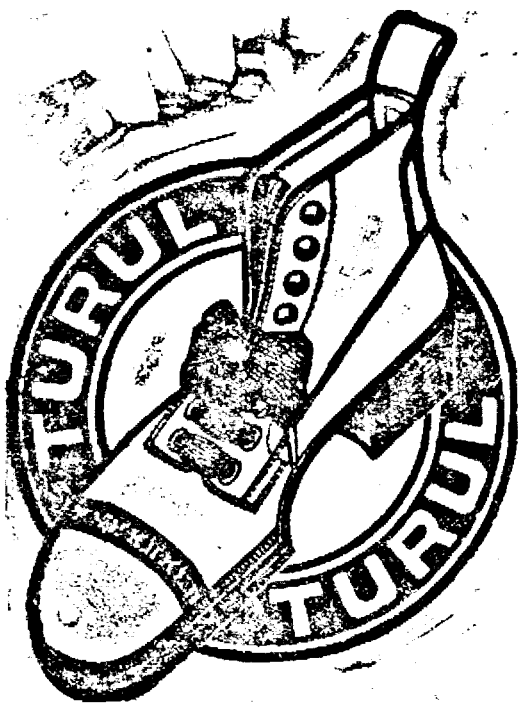
Szörme	muffok	Teljes ruha	Mosó delai-	Tricot
	boák	disszel 2-60	nek 25 krajcár	keztük
	sapka	frt. olcsó és	méterenként.	20 kr.
		szep ruha-	Remek minták minden	párja.
		szövetek:	szinben. Ezelőtti ár	Reclam
		47, 67, 88	40 kr. selyem	csipke
		kajcár 120	kr. Ezelőtt 60	gallér
		cm. szélesség.	krajcár métere.	15 kr.

Hosszu női raglanok szörme gallérral minden szinben 19 frt. Ezelőtti ára volt 35 frt.

Nagy és kis maradékok fél árban.

Finom fűzők 7 korona. Ezelőtt 9 korona.

Szövet és barchet maradékok fél árban.

„TURUL“-CIPŐ

elegáns,
tartós,
jutányos.

Turul Cipőgyár részv. társ. Temesvár.

Főraktár: Arad, Andrassy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: WEINBERGER EDE.

2932

1200 munkás és alkalmazott. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 180 fiók a bel- és külföldön.

Épület-, Üveg- és portál-üvegezési vállalat!

Értesítés.

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy Aradon, József főherceg-ut 9. szám alatt, az evang. templommal szemben

üveg-, tükör-, porcellán és speciális képeretkezési

üzletet nyitottam.

Főtörökve sem mindenkor az leend, hogy ugy olcsó árain, mint figyelmes kiszolgálás által ragy-becsü vevőim meglegedését kiérdemeljem.

Minden néven nevezendő javítási és képeretkezési munkálatok azonnal elvégzettnek.

5886

Szives pártfogást kér:

Urbán Endre.

Stock-

Cognac

Medicinal

hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható.

5875

CAMIS
ÉS
STOCK
gőzüzemű gyárából
BARCOLA.

Barthl János

épület és műlakatos

Arad, Rákóczi-utca 9.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.:

épület-vasalásokat, vaskerítéseket, sirrácsoakat, takaréktűzhelyeket és minden javításokat pontosan és jutányos áron.

Költségvetéseket ugy helyben, mint vidéken díjmentesen készít.

Íó házból való fiu tanulóul felvétetik.

A n. é. közönség becses pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

5805

Barthl János.

Mello Imre

okleveles kőművesmester

értesíti Aradváros és vidéke közönségét, hogy 5889

Építészeti irodáját

hol elvállal minden e szakmába vágó munkát, u. m.: épületek tervezését és annak kivitelét f. évi december 15-én Fejsze utca 7a. sz. alól

Illés-utca 21/b. szám alá (Novák-ház) helyezte át.

Nem kell a drága főtéri házbért

a vevőnek megfizetni, mert ugyanazt az

órát, ékszer

7036

dus választékban sokkal olcsóbban szeresheti be ujévi ajándéknak

Vogel László műórás és ékszerésznél a Weitzer János-utcai új leányiskola-épületben,

hol igen szép aranyfülbevalót és gyűrűt már 5 koronától lehet vásárolni.

SÜREDOV!!!

Smirgii gummi megérkezett 10, 20 és 70 filléres darabokban!

SÜREDOV!!!

Legszebb ujévi ajándék **egy jó zsebkés.**

NÁDER J.

késműves

7000

ARAD, Minorita-palota.

Alapított 1860.

Olcsó árért kaphatók a legjobb minőségű zsebkések, konyhakések, evőeszközök és kanalak, továbbá hajvágógépek, ollók, borotvák és borotva-készülékek.

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ÖZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5182

Boros Bent-tér 20. számú

Laendler főle bérházban két üzlethelyiség azonnal, egy pedig 1912. február 1-re kiadó. Bővebb értesítést Laendler Aladár gőzfűrésznék irodája nyújt. 7207

Biztosítom, hogy nem bánja meg

ha finom arany ékszer, brilliáns és gyémánt ékszer vagy pontosan járó zsebórát akar venni

ujévi ajándéku

ha elmegy az olcsó bevásárlási helyre a Forray-utca

ZINNER VILMOS

8102

ékszerész és óráshoz akkor

Biztosítom, hogy nem bánja meg.

Aradi Nyomda

Részvénytársaság készít

névjegyet

elefántcsontpapíron = nyomva =

divatos kivitelben.

Váltóködök figyelme!

Vilamos világítási berendezéseket kollárokkal

együtt kedvező üzleti feltételek mellett szerel és azallit

KOCI DANIEL

Vilamosos és telefontervezési vállalat Arad, Deák Ferenc-sz. 42.

Jön az új-esztendő!

Jön az új esztendő, Várva-várt ünnepeink. Vaj mit hoz a jövő, Hogy e napnak mindnyájan Anyyra örvendünk.

Bámulom tehát A jövő év titkát. Figyeljünk csak kissé S mi djárt megtudjuk, Hogy a jövő évben Boldogok lehessünk.

Iványinál olcsó, finom Cipőt vegyünk; Elegans kalapot és egy Szép nyakkendőt, Így várjuk be aztán A boldog jövőndöt.

Fáradnunk sem kell ezért Tul az operencián Mert e cég közel van Arad Forray-utcáján. 4011

A Dunántul

nagyobb városában teljesen egyedül álló, nagy

mulató, kávéház és szálloda,

mozgófénykép előadásokra berendezett nagy teremmel korthelyiséggel és 9 vendégszobával, a város központjában bérbeadó. Cím a kiadóivatalban megtudható. 6717

Vendéglő átvétel!

Aradváros és vidéke n. é közönségének szíves tudomására adom, hogy Arad n, a Facan-utcaon levő Donnawell Fülöp ut. tulajdo át képezett 7. 54

vendéglőt

átvettem.

Főtörökvésem mindenkor az lesz, hogy hazásan készült izletes hideg és meleg étkelem, vala int kitünő italaimmal melyek figyelmes kiszolgálás mellett kaphatók, igen tisztelt vendégei a meglegedését kiérdemej-m.

Szíves pártfogást kér

Kókai János, vendéglős.

Izletes és tapaló a

„Dózsakényér”

Telefon szám 857. 5859

czukorkák

nagy választékban kaphatók

Németh Imre

cukorka különlegességi üzletében

Andrássy-tér 20. és Forray utca 2. sz. a.

Telefon 418. 5500

Magyar-utca 2. számú

ház,

mely áll 7 szoba, fürdőszoba, özszev hozza tozókkal, különálló parkirozott udvarral, ujonnan át alakítva, villany bevezetha, azonnal bérbeadó.

Ugyanott egy parkirozott

üres telek

hosszu, utcai fronttal, szabad közből

eladó. 5988

Bővebbet a házfelügyelőnél.

Az aradi vétele

az eladások

szertárgyak

Arad városi tanácsa

Deutsch Izida

arab és szászors.

Arad városi tanácsa

Levegőszűrő

Arad városi tanácsa

Arad városi tanácsa

Újévre!

Névjegyek.

Pompás

ajándékok.

Gyönyörű

levélpapírok

és alkalmi tárgyak.

Remek szép

imakönyvek.

Képes

könyvek,

Mesés

könyvek.

a legújabb

Ifjúsági iratok

és újévi levelező-lapok jutányosan szerezhetők be

Pichler Sándor,

könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-t. 1.

Telefon 308. 5942

Eszen rovatban minden más egy-
eserit beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 28.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utólagosan küldendők — a szöveg elvár — avagy levélbéllyegeken. Tudakozó-kérdés a hirdetés száma mindenkor küldendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, az esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerinti számított Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kísérletben négyhuzással jelszavak. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiváratra díjtalanul megismerkedni. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt kér-
senek a kiadóhivatalba, ne tessék
eredeti okiratokat mellékelni, mert
érettük semmiféle felelősséget nem
vállalunk. Azokat az ajánlatokat,
melyeket az apróhirdetés megje-
lenésétől számított 4 héten belül
elzárattjuk el nem visz, a kiadóhi-
vatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Kellemes eszmecsere“

kívánt helyre levél ment.

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek
és Weisz Dentolin foggerémje. I-8288

Zwei gute Freunde

suchen Bekanntschaft zweier unab-
hängiger Damen, mit denen sie
ihre freie Zeit angenehm verbringen
könnten. Anträge erbet. unt.
„Castor und Pollox“ an die Red.
d. Bl. 7203

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és
Weisznál. I-8829

INGATLAN.

Demeter-utca 7a.

ujjonnan épült ház könnyű felté-
telek mellett eladó. 6084

ALKALMAZÁST NYER.

A Thököly-téri

postahivatalnál egy 4 polgárit vég-
zett fiu gyakornoknak felvétetik.
7161

Keresek

egy fiatal fűszeres, vagy vegyes-
kereskedő segédt, ügyes kiszol-
gálót. Január hó 15-iki belépésre
küldjék ajánlataikat Grosz Simon-
hoz, Zsil, Vulkan. 7209

ALKALMAZÁST KERES.

Egy fiatalember,

ki nagy gabonaraktárban mint
segédraktárnok alkalmazva volt,
állást keres. Cim a kiadóban. 7156

Gyakorlott írodista

ügyvédi vagy más irodába alkal-
mazást keres. Szíves megkeresé-
sek „Irodista“ jellegre a kiadóba
kéretnek. 7204

Intelligens urinő

ajánlkozik uri házhoz, mint ház-
vezetőnő. A háztartás minden ágá-
ban, ugyszintén kisgyermek-neve-
lésben is jártas. Cim a kiadóhiva-
talanban. 7205

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

egy elegánsan butorozott szobát
azonnalra, vagy 1912. január 15-re.
Ajánlatokat „Nem okvetlen bel-
városban“ címen kérek. 7208

Keresek 7228

4-5 szobás modern lakást a bel-
városban, azonnalra vagy mielőbbre.
Ajánlatok S. B. jellegre a kiadóba
kéretnek. Közvetítők díjaztatnak.

KIADO LAKÁS.

Ne írja ki

a kapujára, ha kiadó lakása
van, mert sok fölösleges
zaklatást tudt magára
a lakóra. Hirdessen az

„Aradi Közlöny“

apróhirdetéseknek „Kiadó
lakás“ rovatában és minden
alkalmatlanság nélkül kap-
hat kedve szerinti lakót.

1 és 2 szobás

teljesen különálló modern uri la-
kás fürdőszobával január 1-ére
kiadó. Zsidótemető-u. 12. 7100

József főherceg-ut

13. számú házban egy kétszobás
udvari lakás bármikor kiadó. Tu-
dakozódní lehet Behm-utca 1. sz.
alatt. 7128

Modern butorzatú

tiszta utcai szoba jan. 1-től kiadó.
Bővebbet a kiadóhivatalban. 7125

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti
Vojtek és Weisz fertőtlenítő sze-
reivel. I-8892

VÉTEL ÉS ELADÁS.

**HA venni, vagy eladni
akar, a legcélszerűbb, ha
az Aradi Közlöny apró-
hirdetéseinek „Vétel és
eladás“ rovatát használja**

Értesítés!

Van szerencsénk a jótékonycélu
asztaltársaságok igen tisztelt veze-
tőségét értesíteni, hogy szegény
gyermeknek karácsonyi ajándé-
kul szánt cipőket a legolcsóbb ár-
ban számítjuk. Pártoljuk a helyi
ipart! Aradi Cipészek Termelő Szö-
vetkezete, mint az Országos Központi
Hitelszövetkezet tagja. 8451

Uj női kalap divatterem.

Uri hölgyközönség szíves figyel-
mét felhívom Arad, Forray-utca,
gr. Hunyady-palotában megnyit
és modernül berendezett női kalap
divattermemre, ahol legelegánsabb
őszli és téli bécsi és párizsi modell
kalapok dus választékban legol-
csóbb árakban kaphatók. Kitűnő
tisztelettel Havas Gizella. 4931

Üzleti könyvek

és irodaszerek legutányosabban
Pichler Sándornál Szabadság-tér
1. sz. kaphatók. 2651

Képzett parket

tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és
Weisz parket-pastájával dörzsölli
fel. I-8882

Ingusz I. és Fia

könyv- és papirkereskedése csak
a Weitzer János utcában létezik. A
két üzlet egyesített raktárát igen
olcsón árusítja. — Ujévre a
legelőnyösebb bevásárlási forrás.
Aradváros, megyei és interurbán
telefon 517. 555

A legszebb

ujévi ajándék a Tolnai Világlapja
1912-re. Az első füzet 1912-re már
megjelent és ugy számonként mint
bérletben összes kedvezményekkel
együtt nálam kapható. A világtör-
ténelem kötetei I—VIII. állandóan
raktáron. 112000 kötetes elsőrendű
kölsönkönyvtár. Krausz Paulin,
színházépület. 4817

Ujévre

pecsenyének való malacok olcsón
kaphatók Illés-utca 51a. sz. 7227

Minden ragyog,

ha Raport fémtisztítót használ, Voj-
tek és Weisz-tól. I-8826

KÜLÖNFÉLE.

Ha pecsétes a ruhája

csak a „Purinált“ használja. Vojtek
és Weisz-tól I-8829

Kitűnő házi koszt

kapható, heti vagy havi abonensek
legolcsóbb ár mellett elfogadtat-
nak. Egy teljes izletes ebéd 85
krajcár. Tököly-tér 7. szám kávé-
mérés és kifőzés. 7129

A borvédő

megvédi csapon álló megkezdett
borát ecetesedés, virágzás és min-
dennemű borbetegségek ellen. Voj-
tek és Weisz. I-8828

A legalkalmasabb

ujévi ajándékok

megérkeztek: 6021

Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Valódi tajték és borostyán különle-
gességek a legnagyobb választék-
ban kaphatók. Vidéki megrende-
lések gyorsan és pontosan eszko-
zöltetnek. Alapított: 1869.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban 1434

Diamant-nál

Ataó Póter-utca 2. (az átjárás)

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

6681

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
**Palmakaucsuk
ágybetét**
minősége
elsőrangú